

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Kan du läsa högt för mig?

En studie om högläsningstunden i förskoleklass
genom observationer och intervjuer.

KURS: Examensarbete 2, 15 hp

FÖRFATTARE: Walita Hourmz

EXAMINATOR: Anette Almgren White

TERMIN: VT16

SAMMANFATTNING

Walita Hourmz

Kan du läsa högt för mig?

En studie om högläsningstunden i förskoleklass genom observationer och intervjuer

Antal sidor: 49

Syftet med studien är att undersöka det sociala samspelet mellan lärare och barn under högläsningstunden i en förskoleklass. Fokus i denna studie ligger på hur läraren kommunicerar med barnen under högläsningstunden för att få dem delaktiga i berättelsen. Vidare är syftet att undersöka vad läraren anser att högläsningstunden kan betyda för barnen.

En kvalitativ metodansats med ett sociokulturellt perspektiv utifrån tre angreppssätt har använts för att studera den begränsade företeelsen högläsningstunden. Två olika observationer i tre förskoleklasser och fyra intervjuer med lärare har genomförts. Antalet deltagande barn är 54. Ljudinspelning användes under observationerna samt vid intervjuerna. Det empiriska materialet har analyserats genom frekvenstabell, samtalsanalys och innehållsanalys. Genom dessa tre datainsamlingsmetoder ökar studiens trovärdighet.

Resultatet: Samspel mellan lärare och barn förekommer i alla tre förskoleklasser. Lärarna förklarar svåra ord och ställer flera frågor under högläsningstunderna. Studiens resultat visar att lärarna ser högläsningstunden som en del av barnens språkutveckling och inte minst för flerspråkiga barn. Vidare framkommer det i resultatet att de fyra lärarna betraktar högläsningstunden som en social aktivitet, där lärandet sker i samspel med andra samt att barnen utvecklar sitt ordförråd, bokstavskunskap och sin fantasi.

The purpose of the study is to examine the social interaction between teachers and children during oral reading activity in a preschool class. The focus in this study is on how the teacher communicates with the children during oral reading to get them involved in the story. Furthermore, the aim is to investigate what teachers believe that reading aloud can mean for the children.

A qualitative method with a socio-cultural perspective based on three methods have been used to study the limited phenomenon, reading aloud. Two different observations in three preschool classes and four interviews with teachers have been implemented. The number of participating children is 54. The interviews were audio recorded. The empirical data was analyzed by a frequency table, conversation analysis and content analysis. These three data collection methods, increases the study's credibility.

The result: interaction between teachers and children occurs in all three preschool classes. Teachers explain difficult words and ask several questions during the oral reading moments. The result of the study shows that teachers explains the oral reading activity as a part of the children 's language development and not least for the multilingual children. The four teachers consider oral reading as a social activity, where learning takes place in interaction with others, children develop their vocabulary, letter knowledge and imagination through the activity.

Sökord: Högläsning, förskoleklass, språkutveckling, flerspråkighet

Keywords: Oral reading, preschool class, language development, multilingualism

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING.....	1
1. INLEDNING.....	3
2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	4
3. BAKGRUND	5
3.1. ALLMÄNT OM HÖGLÄSNING	5
3.2. EFFEKTIV HÖGLÄSNING SOM ETT DIDAKTISKT REDSKAP	6
3.3. HÖGLÄSNING KOPPLAT TILL LÄROPLANEN OCH SKOLLAGEN	9
3.4. SOCIOKULTURELLT PERSPEKTIV.....	10
4. METOD.....	11
4.1. METODVAL	11
4.2. URVAL	12
4.3. GENOMFÖRANDE OCH ANALYS	13
4.3.1. <i>Observationer</i>	13
4.3.2. <i>Intervjuer</i>	15
4.4. FORSKNINGSETISKA ASPEKTER	16
4.5. TILLFÖRLITLIGHET.....	17
5. RESULTAT	19
5.1. ALMSKOLAN	20
5.1.1. <i>Observation - frekvenstabell</i>	20
5.1.2. <i>Observation - samtalsanalys</i>	21
5.1.3. <i>Intervju med Agda och Britt</i>	22
5.2. BJÖRKS KOLAN	24
5.2.1. <i>Observationsstudie – frekvenstabell.....</i>	24
5.2.2. <i>Observationsstudie - samtalsanalys</i>	25
5.2.3. <i>Intervju med Cissi</i>	26
5.3. CEDERSKOLAN.....	27
5.3.1. <i>Observation - frekvenstabell</i>	27
5.3.2. <i>Observation - samtalsanalys</i>	28
5.3.3. <i>Intervju med Doris</i>	28
5.4. SAMMANFATTNING AV RESULTATET	30
6. DISKUSSION.....	31
6.1. METODDISKUSSION.....	31
6.2. RESULTATDISKUSSION	32
6.3. AVSLUTANDE REFLEKTIONER	39
7. REFERENSLISTA	40
8. BILAGOR	44
BILAGA 1 – INTERVJUFRÅGOR TILL LÄRARNAN.....	44
BILAGA 2 – OBSERVATIONS SCHEMA	44
BILAGA 3 – INNEHÅLLSANALYSEN	44
BILAGA 4 – BREV TILL VÅRDNADESHAVARE/FÖRÄLDRAR.....	45
BILAGA 5 – INNEHÅLLSANALYS.....	46

1. Inledning

Högläsning för barn är vanligt i både hem och skola. Genom att tidigt få ta del av högläsningen utvecklas barnens läskunskaper. Högläsningstunden är enligt Jönsson (2007) ett utmärkt tillfälle där alla barn kan ta del av innehållet i texten, oavsett hur långt barnet har kommit i den enskilda språkutvecklingen. Samtal med barn under högläsningstunden kan bidra till positiva effekter av barnets språkutveckling, och däribland bidra till ett utvecklat ordförråd (Aram & Biron, 2004). En annan studie visar på att barns ordförråd påverkas av hur ofta läraren samtalar med dem under högläsningstunden (Hindman, Connor & Jewkes et al., 2008). För att samtalen under högläsningstunden ska bli givande krävs det att barnen är delaktiga.

I en intervju med läsforskaren Mats Myrberg framhåller han att högläsningstunden kan kopplas till Vygotskijs sociokulturella perspektiv (1978), som handlar om att lärandet sker i samspel med andra (Preutz, 2012). Det är även detta perspektiv som ligger till grund för denna studie. Svensson (1998) understryker betydelsen av den sociala aspekten nämligen hur och med vilka man samtalar, för att barnens språkutveckling ska synliggöras. Genom att samtala om textens innehåll, bidrar man till ett väl fungerande samspel mellan lärare och barn. Vidare belyser Svensson (1998) att man lättare kan se vilken avgörande roll den sociala aspekten har för språkutvecklingen. Trots att högläsningens positiva effekter ständigt framkommer i forskning runt om i världen, finns det idag lärare som använder högläsningstunden som en mys- eller avslappningsstund. Då det ständigt framkommer i forskning hur betydelsefullt samspelet mellan läraren och barnen är under högläsningstunden, vill jag undersöka högläsningstunden i en förskoleklass. För att besvara studiens syfte och frågeställningar används observation, samtalsanalys och intervju som metoder. Genom denna studie finns det en förhoppning om att kunna få inspiration till både lärorika och effektiva högläsningstunder i klassrummet.

Denna studie behandlar syfte och frågeställningar i kapitel 2. I kapitel 3 presenteras bakgrunden samt vad styrdokumentet säger kring högläsningen. Vidare presenteras denna studies teoretiska perspektiv: det sociokulturella perspektivet. Kapitel 4 redogör för materialinsamling samt urval. I kapitel 5 presenteras resultaten. I kapitel 6 diskuteras metoden och resultaten. Därefter framförs tankar och reflektioner över hur nya kunskaper kan omsättas i mitt framtida yrke. Slutligen redogörs för tankar inför fortsatt forskning.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka det sociala samspelet mellan lärare och barn under högläsningstunden i en förskoleklass. Fokus i denna studie ligger på hur läraren kommunicerar med barnen under högläsningstunden för att få dem delaktiga i berättelsen. Vidare är syftet att undersöka vad läraren anser att högläsningstunden kan betyda för barnen.

Frågeställning;

- Hur sker samspelet mellan läraren och barnen under högläsningstunden?
- Vilken inställning har läraren till högläsningstunden och vad anser hen att den betyder för barnen?

3. Bakgrund

För att belysa högläsningens betydelse och användning i skolan finns det några delar att beröra. Det här avsnittet belyser vad tidigare forskning kommit fram till om högläsningstundens betydelse: Kapitel 3.1 Allmänt om högläsning, kapitel 3.2 Effektiv högläsning som ett didaktiskt redskap. Kapitel 3.3 Högläsning kopplat till läroplanen och skollagen, och kapitel 3.4 Sociokulturellt perspektiv.

3.1. Allmänt om högläsning

Cirka 200 år tillbaka i tiden ansågs läsning vara en färdighet som var ämnad de främsta, de rika och de högt uppsatta i hierarkin. Det fanns dessutom inget krav på att texterna som lästes skulle tolkas och förstås, på något annat sätt än det författaren själv förmedlade (Strömsö, 2008). Idag är detta dock ett av målen i kursplanen för svenskämnet.

Högläsningstunden är en dynamisk process där meningsskapandet står i fokus och inte en tid där fokus ligger på att barnen ska mysa, drömma eller slappna av. (Dominković, 1984; Stensson, 2006). Enligt Stensson (2006) finns det lärare som enbart ser högläsningstunden som en utfyllnads aktivitet. Hon menar att dessa lärare inte ser högläsningstunden som något viktigt, därför bör inte tiden då barnen är pigga och motiverade användas åt högläsningstunden. De tycker att man istället kan lägga den tiden på viktigare skolarbete (Dominković, 1984; Stensson, 2006).

I resultatet från undersökningar gjorda på 1900-talet som studerat hur ofta grundskollärarna läser högt för barnen, framkommer det att majoriteten av lärarna läste högt för barnen några få gånger i veckan. Nya undersökningar från 2000-talet visar att 76 procent av lärarna högläser dagligen, 100 procent läser minst några gånger i veckan. Lärarna fick även frågan varför de läser, och 90 procent svarade att de läser för underhållning samt för att skapa en mysig stund i klassrummet. Endast 11-28 procent svarade att de läser av pedagogiska skäl, till exempel för att öppna upp diskussioner i klassrummet, stimulera läsförståelsen samt för att utveckla barnens ordförråd (Greene

Brabham & Lynch-Brown, 2002; Albright & Ariail, 2005). Fox (2013) fann i sin forskningsstudie att lärare och skolledare ansåg att högläsningstunden var slöseri med undervisningstid. Vidare framkommer det att lärare och skolledare tycker att högläsningstunden bör ersättas med något viktigare. Fox (2013) menar att dessa tankegångar är skrämmande och det faktum att högläsningstundens betydelse minskar är allvarligt. Högläsningstunden är en betydelsefull aktivitet i skolan som spelar en betydande roll för barnens literacyutveckling¹.

Genom att möta högläsning i tidig ålder utvecklas barnens läsförmåga, vidare får de även se sambandet mellan det skrivna och det talade (Greene Brabham & Lynch-Brown, 2002; Fox, 2013). Forskning runt om i världen belyser att högläsning är en aktivitet som bör ske kontinuerligt, och inte enbart när man anser att man har tid över. Genom att läsa högt för barnen bidrar man positivt till deras språkutveckling. Barnet lär sig läsa lättare och snabbare, vidare utvecklar barnet även ett intresse för böcker (McCormick, 1983).

” Vi ska läsa med våra barn och inte för våra barn” (Myrberg, 2012). Myrberg menar att högläsning är en aktivitet som kräver aktivt deltagande från barnet. Vidare framhåller han att vi vuxna måste ge barnen möjlighet till att aktivt delta under högläsningstunden, och detta kan vi göra genom att vara lyhörda för barnets reaktioner (Preutz, 2012).

3.2. Effektiv högläsning som ett didaktiskt redskap

Forskning visar att högläsning spelar en betydande roll i barnens språkliga utveckling. Fram tills idag har det gjorts många undersökningar om högläsning. Dessa undersökningar visar att högläsning är en effektiv teknik som hjälper barnen att bland annat utveckla läskunskaperna (Lickteig & Russell, 1993). De rapporterade fördelarna med högläsning är att ordförråd, fantasi, skriv- och läskunskaper samt läsförståelse utvecklas. För att dessa förmågor ska utvecklas bör den lästa texten bearbetas (Lane & Wright, 2007). Lindö (2009) betonar att det är samtalet kring det lästa som utmanar barnens tankar och föreställningar, vilket bidrar till att de får en förståelse för textens

¹ **Begreppet kan förklaras på olika sätt, beroende på i vilket sammanhang man talar om det. Inom skolan talar man om literacy som språkutveckling (Elmfeldt & Erixon, 2007).**

innehåll. Högläsningen bör ses som ett didaktiskt redskap och inte en aktivitet som används enbart för att få tiden att gå (Lane & Wright, 2007). De faktorer som har en betydande roll för att högläsningen ska utgöra ett didaktiskt redskap är följande. Planerad högläsningstund är den viktigaste faktorn. Att ha avsatt tid för högläsningstunden varje dag innebär att den inte glöms bort eller enbart används när det finns tid. Valet av högläsningbok spelar även en roll, läraren bör välja en bok som engagerar och intresserar barnen men även en bok som öppnar upp för diskussioner. Boken som läraren väljer bör även erbjuda stimulans för barnets lärande. Valet av högläsningbok bidrar till att barnen får upp ögonen för flera olika genrer och de kan på så sätt variera valet av böcker vid självständig läsning (Fielding & Roller, 1992; Lane & Wright, 2007; Davey-Zeece, 2007).

Lane och Wright (2007) belyser behovet av att effektivisera högläsningstunden i skolan. Som det tidigare framkommer i studien finns det faktorer som inverkar på effektiviteten av högläsningstunden. Den viktigaste faktorn är tiden läraren har till förfogande. Därför är särskild avsatt tid för högläsningstunden av stor betydelse för hur effektiv högläsningen blir. Precis som andra undervisningsaktiviteter planeras bör även högläsningstunden planeras. Det ska finnas ett syfte och mål med högläsningen. Trots att högläsningens positiva effekter ständigt framkommer i forskning hävdas i några undersökningar motsatsen. I dessa undersökningar framkommer att de klassrum där läraren spenderar mycket tid på högläsning, leder till att barnens läsutveckling minskar drastiskt, eftersom barnen inte får träna på att läsa självständigt (Lane & Wright, 2007; Meyer & Wardrop, 1994). Vidare lyfts att högläsningen kan upplevas som negativ i vissa tillfällen. Dock finns det betydligt mer forskning som belyser motsatsen och de positiva effekterna av högläsningen väger tyngre än de negativa (Lane & Wright, 2007; Meyer & Wardrop, 1994).

Språkforskaren Tuomela understryker att hur mycket än läraren för samtal med barnen, räcker det inte till för att de ska få ett utvecklat språk. Tuomela menar att högläsningstunden täcker upp alla de språkliga delar som behövs för barnens språkutveckling. Vidare menar han att högläsningstunden kan leda till spontana samtal om saker som man vanligtvis inte samtalar om (Tuomela, 2002). En lyckad och effektiv högläsningstund i klassrummet kännetecknas av kontinuerliga diskussioner, innan, under, och efter läsningen (Lane & Wright, 2007; Tuomela, 2002). Genom att samtala

kring det lästa utmanas barnens tankar samt att de får en djupare förståelse för det lästa (Lindö, 2009). Det framkommer i forskning att samtalen kring det lästa spelar en betydelsefull roll för barnens språkutveckling, inte minst flerspråkiga barn. Forskningen visar att interaktionen mellan lärare och barn har en positiv påverkan på språkutvecklingen (Lindö, 2009). Genom att samtala om det lästa öppnar man upp för diskussioner som leder till utvecklat språk (Damber, 2015).

För att högläsningen ska bidra till att barnens språkliga förmåga utvecklas är det av stor vikt att läraren bjuder in barnen i berättelsen (Davey-Zeece, 2007; Meyer & Wardrop, 1994). Metoden *Co-constructive style* handlar om att läraren bör stanna upp och låta barnen reflektera och samtala om det lästa innehållet. Vidare ska barnen ges möjlighet till att reflektera och relatera till tidigare lästa texter samt till sitt eget liv. Denna metod uppmuntrar till aktivt deltagande av barnen under högläsningstiden, genom att de delar med sig av sin tolkning och förståelse av texten (Davey-Zeece, 2007). Hindman, Connor och Jewkes et al. (2008) skriver att utvecklingen av bland annat barnens ordförråd beror på hur mycket läraren samtalar med dem under högläsningstiden. Genom att samtala om det lästa bidrar läraren till att barnen utvecklar sitt ordförråd, läsförståelse och fantasi (Hindman, Connor & Jewkes mfl, 2008; Lickteig & Russell, 1993). *Dialogic reading* är ännu en metod som effektiviserar högläsningen och bidrar till utvecklad språklig förmåga. Metoden bygger på tre principer: för det första ska läraren uppmuntra barnen till att delta aktivt under högläsningstiden. För det andra ska läraren ge barnen respons och feedback som hjälper dem att utvecklas ytterligare. Slutligen ska läraren utmana barnets kunskaper och färdigheter genom att ställa frågor och öppna upp för diskussioner som ligger steget högre än barnets nuvarande förmåga (Lane & Wright, 2007).

Enligt Pramling, Asplund, Carlsson och Klerfelt (1993) räcker det inte alltid med att enbart läsa högt för att ett barn ska förstå och ta till sig bokens handling. Eftersom små barn inte har en utvecklad förmåga att skapa sig inre bilder utifrån det de hör, är det viktigt att visa bilderna i boken (Granberg, 1998). Ekström och Isaksson (1997) poängterar dock att barn vid fem års ålder har utvecklat förmågan att skapa sig inre bilder, och därmed behöver inte alltid se bilderna i boken.

3.3. Högläsning kopplat till läroplanen och skollagen

Undervisning i svenskämnet ska enligt läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11) ge barnen möjlighet att utveckla förmågan att kunna förstå, återberätta samt tolka olika texttyper (Skolverket, 2011b). Vidare framkommer det i kommentarmaterialet till läroplanen i svenska att barnen ska få förståelse för hur man återberättar och lyssnar i olika samtalssituationer. De ska även få möjlighet att utveckla förmågan att ta till sig ett talat budskap, för att sedan bearbeta och sälla ut det viktigaste (Skolverket, 2011a). Enligt Lgr11 ska undervisningen anpassas till varje barns förutsättningar och behov. Vidare ska den främja barnens fortsatta lärande och kunskapsutveckling, och detta ska göras med utgångspunkt i barnens tidigare erfarenheter, kunskaper och språk (Skolverket, 2011b). Vidare framkommer det i Skollagen (2010:800) att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett vart i landet den anordnas. En likvärdig utbildning handlar inte om att undervisningen ska planeras lika för alla eller att skolans resurser ska fördelas lika. Syftet med en likvärdig utbildning är att undervisningen/utbildningen ska ta hänsyn till barnens olikheter, förutsättningar och behov. Därav följer att undervisningen aldrig kan utformas lika för alla barn (Skolverket, 2011a; Skolverket, 2011b).

”Språket är människans främsta redskap, för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människan sin identitet, uttrycker känslor och tankar samt förstår hur andra känner och tänker.” (Skolverket, 2011b, s. 222). I Kommentarmaterialet till läroplanen i svenskämnet framgår det att påståendet bygger på teorier som syftar till att människans språk ger henne möjligheter att synliggöra och utveckla sina egna tankar (Skolverket, 2011a).

Trots att forskning ständigt visar på positiva effekter av högläsning, framgår det inte i styrdokumentet att det är en aktivitet som måste göras i skolan. Dock står det i läroplanen för svenskämnet, att undervisningen ska stimulera barnens intresse för att läsa. Undervisningen ska även bidra till att ge barnen möjligt att utveckla kunskaper för hur de kan formulera egna tankar och åsikter om olika texttyper (Skolverket, 2011b). Kunskapsutvecklingen kan kopplas till effekterna av högläsningen, eftersom högläsning en aktivitet som stimulerar barnens språkliga förmåga. Vidare framkommer det i

läroplanen för svenskämnet att barnen genom undervisning ska få möta samt utveckla kunskaper om skönlitteratur från olika tider och delar av världen. Barnet ska dessutom utveckla förmågan att läsa och analysera skönlitterära texter. Barnen ska i slutet av årskurs tre kunna kommentera och återge viktiga delar av en läst text, och genom att göra detta visar barnen en utvecklad läsförståelse (Skolverket, 2011b).

3.4.Sociokulturellt perspektiv

Denna studie baseras på det sociokulturella perspektivet, som inte ser människans utveckling som individualistiskt utan i ett socialt samspel med andra (Gibbons, 2013; Vygotskij, 1978). Det sociokulturella perspektivet bygger på det som Vygotskij benämner *Zonen för närmaste utveckling*, vilket syftar på den kognitiva klyftan mellan det barn kan göra tillsammans med en mer erfaren person och det barn kan göra utan hjälp (Gibbons, 2013; Vygotskij, 1978). Mötet mellan läraren och barnet betraktas i det sociokulturella perspektivet som en betydande samarbetsform. Barnet bör få möjlighet att möta svårare uppgifter i undervisningen än vad hen kan lösa på egen hand. Detta innebär att den kognitiva processen är under utveckling, vidare innebär detta enligt Vygotskij att delar av barnets utveckling enbart kan ske i samspel med någon vuxen (Vygotskij, 1978). Strandberg (2006) skriver att det sociokulturella perspektivet utgår ifrån en samspelsteori, vilket handlar om att lärandet sker i mötet mellan människor. I ett sociokulturellt perspektiv ses barnen utifrån ett helhetsperspektiv. Enligt Bråten (1998) studerade Vygotskij barnen i ett helhetsperspektiv och kom fram till att den sociala situationen spelar en betydande roll i utvecklingen.

Högläsning är en aktivitet som sker i samspel med barnen, vilket kan ses ur ett sociokulturellt perspektiv. ”Det du kan gör idag tillsammans med andra, kan du göra själv imorgon” (Jönsson, 2009, s. 93). Jönsson (2009) menar att detta uttryck betonar hur viktig gruppen är för individens fortsatta utveckling. Vidare framkommer det att genom högläsningen skapas en *läsargemenskap* i klassrummet. Läsaargemenskapen frambringar möjligheter till att föra samtal kring den lästa texten. Vidare får barnen möjlighet att utveckla förmågan att uttrycka tankar och funderingar. De gemensamma aktiviteterna spelar en betydande roll i barnens utveckling och därför är det viktigt att som lärare alltid ha samarbetsformer i åtanke (Jönsson, 2009; Gibbons, 2013). Alla som jobbar med barn

bör enligt Gibbons (2013) känna till uttrycket *zonen för närmaste utveckling*. När barnet lär sig något nytt behöver hen hjälp av någon mer erfaren person i början. Därefter blir barnet säkrare på det hen gör och den erfarna personen behöver inte hjälpa till lika mycket. Slutligen klarar barnet sig helt på egen hand. Detta kan kopplas till högläsningstunden, där barnet utvecklar sin språkliga förmåga och läraren är den erfarna personen som hjälper barnet tills hen klarar sig på egen hand (Gibbons, 2013).

4. Metod

I denna studie har jag valt att fokusera på lärarens samspel med barnen under högläsningstunden. Detta avsnitt redogör för studiens metod. Utifrån studiens syfte och frågeställningar har tre olika metoder valts.

4.1. Metodval

Denna studie har en kvalitativ ansats och för att svara på studiens syfte och frågeställningar använde jag mig av tre metoder. Dessa är strukturerade observationer, observationer av samspelet mellan läraren och barnen under högläsningstunden samt semistrukturerade intervjuer med lärarna. Bryman (2011) beskriver metoden strukturerade observationer som systematiska iakttagelser av individers beteende utifrån ett kategorischema (Bryman, 2011). Denna typ av schema kan kopplas till det som kallas för observationsschema i denna studie. Genom att använda ett observationsschema anser jag att man lättare kan fokusera på vad man ska observera.

För att öka studiens trovärdighet och säkerställa resultatet ljudinspelades högläsningstunderna och intervjuerna. Att spela in observationerna och intervjuerna är enligt Trost (2010) en fördel. Han menar att man då inte slösar värdefull tid på att exempelvis föra anteckningar. Istället kan man lägga fokus på observationen samt lärarens samspel med barnen (Trost, 2010). Genom att ljudinspela högläsningstunderna och intervjuerna med lärarna, kunde jag gå tillbaka till inspelningarna och kontrollera samt säkerställa resultatet. Genom inspelningarna kunde jag även analysera samspelet mellan läraren och barnet under högläsningstunden. Fokus här låg på att undersöka vem

som ställde frågor. För att komplettera observationerna, valde jag att intervjua lärarna för att få en bättre bild över vem läraren är samt vad hen har för inställning till högläsningstunden. Även dessa intervjuer ljudinspelades, för att på så sätt kunna öka studiens trovärdighet. Jag använde mig av en *semistrukturerad intervju* med öppna frågor. *Semistrukturerad intervju* beskrivs som en situation där intervjuaren har ett antal frågor i ett frågeschema och där frågornas ordningsföljd kan variera. Vid en semistrukturerad intervju har intervjuaren benägenhet att ställa uppföljningsfrågor vid behov (Bryman, 2011). I en semistrukturerad intervju får intervjupersonen möjlighet att tänka igenom sina svar (Bryman, 2011).

4.2. Urval

Urvalet av lärare och klasser gjordes utifrån att någon tidigare kontakt inte har funnits med de deltagande. Att komma till en klass med nya ögon utan att ha förhandsinformation var viktigt i denna studie. På så sätt fanns det ingen risk att jag kopplar tillbaka till vad jag sett tidigare i den klassen. Barnen på Björkskolan och Cederskolan hade jag inte träffat innan observationerna. Dock hade jag träffat barnen på Almskolan, då jag hade min verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i årskurs 2 på skolan. Men mötena med förskoleklassbarnen var sporadiska och utanför lektionstid.

I denna studie ingår fyra lärare och 54 barn i tre förskoleklasser. Barnen i förskoleklassen är mellan 5-6 år. Jag valde att fokusera på förskoleklasser, eftersom att barnens läs- och skrivutveckling påbörjas i förskoleklassen. Skolorna som ingår i studien ligger i en större kommun i södra Sverige och belägna i mångkulturella områden. För att aidentifiera skolorna har jag valt att kalla dem Almskolan, Björkskolan och Cederskolan.

Almskolan, är en stor F-6 skola med tre klasser i varje årskurs. Majoriteten av barnen på denna skolan är flerspråkig och har en annan kultur än den svenska. Varje klass består av cirka 20-25 barn. Förskoleklassen på skola 1 består av 21 barn och två lärare. Jag väljer att kalla lärarna för Agda och Britt. Agda är utbildad förskolelärare och har jobbat inom verksamheten i 38 år. Britt har en förskolläraryt utbildning och har jobbat som lärare i 33 år.

Björkskolan, är en F-6 skola med två klasser i varje årskurs. Klassen består av 16 barn, varav minoriteten är flerspråkig. Läraren har jag valt att kalla för Cissi och hon har jobbat som förskoleklass lärare i 41 år och har en förskolläraryr utbildning.

Cederskolan, är också en F-6 skola med enbart en klass i varje årskurs. Majoriteten av barnen på skolan är flerspråkig. Förskoleklassen består av 20 barn, varav majoriteten är flerspråkig. Läraren i förskoleklassen har jag valt att kalla för Doris. I botten har Doris en förskolläraryr utbildning och har jobbat i 33 år.

Inför observationen av högläsningstunden fastställdes ett antal kriterier utifrån syftet. För att komma i kontakt med lärarna har jag skickat e-post till sju skolor i kommunen. Jag fick svar från alla sju, dock svarade inte alla skolor mot mitt syfte. Fyra skolor av sju svarade mot studiens syfte men den fjärde klassen valde jag att utesluta av geografiska skäl. Vidare handlar det om att högläsningen ska ske som en vardaglig aktivitet i klassrummet. Urvalet handlar även om att jag får tillåtelse att ljudinspela högläsningstunden. Slutligen skulle alla deltagande lärarna ha en lärarutbildning.

4.3. Genomförande och analys

Alla berörda föräldrar/vårdnadshavare för barnen i förskoleklasserna fick innan observationstillfället hem ett informationsblad, där det kortfattat står vad studien går ut på samt hur observationen kommer att gå till (se bilaga 4). Föräldrar/vårdnadshavare fyllde även i om deras barn fick delta eller inte. Deltagandet var självklart frivilligt, för såväl personal som barn.

4.3.1. Observationer

Inför observationerna av högläsningstunderna utarbetades ett observationsschema (Bilaga 2) med fyra punkter som ska besvara studiens syfte och frågeställningar. Under observationerna låg fokus på dessa fyra punkter: läraren förklarar svåra ord, läraren ställer frågor om texten och bilderna, läraren visar och pekar på bilder och läraren förklarar hela begrepp. För varje punkt läraren berörde under högläsningstunden, drog jag ett streck i observationsschemat under aktuell punkt. Observationerna genomfördes vid två tillfällen i vardera klass. Tiden på högläsningstunden varierade lite mellan de tre klasserna. Dock hade varje klass minst 15 minuters högläsning varje dag.

Innan högläsningstunden presenterade jag mig för barnen, för att de inte skulle tro att jag var en extra fröken i klassrummet.

Vid analysen av observationerna användes två analysmetoder, frekvenstabell (figur 1) och samtalsanalys (figur 2). För att framställa samtalsanalysen har jag utvecklat en grafisk modell, för att lätt kunna tolka och läsa av samtalsanalysen. Samtalsanalysen går ut på att analysera samspelet mellan läraren och barnet under högläsningstunden. Fokus ligger på att analysera kommunikationen mellan läraren och barnen: Vem ställer läraren frågor till vem och om barnen ställer några frågor. Eftersom att studiens syfte fokuserar på analysera samspelet mellan lärare och barn valde jag att utesluta all annan kommunikation, som till exempel kommunikationen mellan barnen.

Figur nummer två är ett exempel på en samtalsanalys utifrån det inspelade materialet. För att aidentifiera barnen och läraren har jag valt fiktiva namn. För att tydliggöra hur samtalet mellan läraren och barnen går till används pilar i olika färger, när läraren ställer en fråga redovisas detta med en blå pil mot barnet. När barnet ställer en fråga redovisas det med en lila pil mot läraren. De namn som framkommer under samtalsanalysen är de barn som antingen får en fråga från läraren, eller som ställer en fråga till läraren.

Skola	Läraren förklarar svåra ord	Läraren ställer frågor om texten och bilderna	Läraren pekar på/visar bilder	Läraren förklarar hela begrepp
Tillfälle 1				
Tillfälle 2				

Figur 1 - Observationsschemat/frekvenstabellen

Figur 2 – exempel på hur samtalsanalys ser ut. De blåa pilarna visar att läraren ställer frågor och rosa pilar visar när barnen ställer frågor.

4.3.2. Intervjuer

För att få en bättre bild över vem läraren är, samt vilken inställning hen har till högläsningen kompletterades observationerna med intervju. Till min hjälp hade jag en intervjuguide (Bilaga 1). Intervjuerna genomfördes efter de två observationstillfällena, för att svaren på frågorna inte skulle påverka högläsningstunderna. Tre av fyra intervjuer genomfördes på skolan under arbetstid, medan den fjärde läraren fick frågorna skickade via e-post. Den empiriska datan samlades in genom att fylla i observationsschemat och föra anteckningar under intervjuerna, samt att spela in svaren. Genom att spela in intervjuerna kan jag gå tillbaka till materialet för att kontrollera och säkerställa resultatet. Den fjärde intervjun kunde dock inte inspelas, då den genomfördes via mejl. Varje intervju varade mellan 10-15 minuter. Intervjumetoden som användes var en semistrukturerad intervju med öppna frågor. Genom att använda öppna frågor och en semistrukturerad intervju, anser jag att det blir mer flyt i intervjun och det blir en mer meningsfull stund.

Efter att observationerna och intervjuerna genomfördes, bearbetades och analyserades det insamlade materialet. Inspelningarna av observationerna transkriberades och observationsschemat kontrollerades, så att det antecknade resultatet stämmer överens med inspelningarna. I transkriberingen valde jag att utesluta verbala tics som exempelvis liksom, mm och öh. Bryman (2011) skriver att sådant bör redigeras, då intervjupersonen kan upplevas som imbecill. Dock ska man vid dessa uteslutningar vara noga med att inte förändra intervjupersonens budskap (Bryman, 2011). När observationer och intervjuer genomförts i varje förskoleklass, påbörjades transkriberingen av materialet. Detta för att säkerställa att jag inte missat något under högläsningstunderna och intervjuerna, samt för att underlätta analysen. Transkriberingen av observationerna och intervjuerna har sammanställts och sparats i ett separat dokument. All inspelning och transkribering kommer att sparas fram tills att studien är färdigställd, och därefter kommer materialet att raderas efter överenskommelse med deltagarna.

För att analysera intervjuerna användes metoden kvalitativ innehållsanalys (figur 3). Metoden fokuserar på att tolka och identifiera skillnader och likheter i texter (Lundman & Graneheim, 2004). Jag anser därför att den kvalitativa innehållsanalysen är relevant för denna studie.

Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Underkategori	Tema

Figur 3 – Innehållsanalys

För att sammanställa intervjuerna användes mallen ovan. Lärarnas svar kodades och sattes in under olika teman, för att lättare kunna se skillnader och likheter mellan lärarnas svar. Utifrån innehållsanalysen framkom följande teman: Lärarutbildning, högläsningens betydelse, högläsningens struktur och flerspråkighet. Flerspråkighet² var ett återkommande ämne under samtliga intervjuer med lärarna, därmed är det en viktig del i denna studie. Då flerspråkighet framkom som en viktig del i innehållsanalysen, återkopplade jag till lärarna för att få ytterligare information kring vilka barn som har modersmålsundervisning i skolan. Informationen användes för att lättare kunna observera samspelet mellan lärare och barnen under högläsningstunden. Jag kunde då även observera vilka barn som fick flest frågor och som ställde frågor till läraren.

4.4.Forskningsetiska aspekter

Vid genomförandet av studien har fyra forskningsetiska aspekter tagits i aktning. De fyra aspekterna är konfidentialitetskravet, nyttjandekravet, informationskravet och samtyckeskravet (Gustafsson, Hermerén & Petterson, 2011).

Konfidentialitetskravet handlar om att deltagarna i studien förblir anonyma, vilket innebär att inga personuppgifter eller andra uppgifter som kan avslöja deras identitet förekommer i studien. För att tillämpa detta krav har jag valt att avidentifiera skolorna samt deltagarna genom att ge dem fiktiva namn. Den andra aspekten, *nyttjandekravet* handlar om att det insamlade materialet enbart får användas för studiens syfte. *Informationskravet* går ut på att information om studien ska lämnas till deltagarna. Informationen bör beröra studiens syfte, att det är frivilligt deltagande samt att de har rätt att avbryta sitt deltagande när som helst under studien (Gustafsson, Hermerén & Petterson, 2011; Vetenskapsrådet 2002). Informationskravet kan kopplas till brevet vårdnadshavarna/föräldrarna fick hemskickat. I brevet framkommer syftet med studien

² Flerspråkiga barn i denna studie är barn som har modersmålsundervisning i skolan. Det innebär att det finns ett mörkertal. Fler barn än vad som uppges kan vara flerspråkiga.

samt information om hur undersökningen ska genomföras och att det är frivilligt deltagande. Eftersom barnen i förskoleklassen inte är gamla nog att ta dessa beslut själva, ligger ansvaret hos vårdnadshavarna/föräldrarna. Den sista forskningsetiska aspekten är *samtyckeskravet*, som handlar om att de som blir tillfrågade att delta i studien själva får välja om de vill medverka eller inte (Gustafsson, Hermerén & Petterson, 2011; Vetenskapsrådet, 2002).

Innan observationerna och intervjuerna påbörjades studerades dessa fyra aspekter noggrant. För mig var det viktigt att göra ett bra intryck på lärarna från första början, vilket kan leda till en mer avslappnad stund tillsammans och till bättre och mer rättssäker empirisk data. Jag valde att skicka e-post till alla dem medverkande lärare, där jag presenterade mig kortfattat samt berättade om studiens syfte. Vidare presenterade jag hur undersökningen kommer att gå till samt att jag skulle spela in högläsningstunderna och intervjuerna. Genom att förbereda deltagarna på hur undersökningen skulle gå till fick de på så sätt möjlighet till att tacka ja eller nej. Eftersom observationerna skedde i förskoleklasser skickades brev hem till vårdnadshavare/föräldrar (Bilaga 4), där kort information om studiens upplägg framfördes. Samtliga gav sitt medtycke till berörda barns deltagande.

4.5. Tillförlitlighet

En kvalitativ studies trovärdighet kan enligt Bryman (2011) baseras på Gubas och Lincolns (1994) fyra delkriterier. Det första kriteriet handlar om studiens trovärdighet. Med det menas att det är av stor vikt att man följer de regler som finns när studien genomförs. Vidare handlar det om att man rapporterar resultatet till de personer som är en del av studien, och på så sätt får forskaren bekräftelse på om hen uppfattat informationen rätt. Genom att erbjuda deltagarna tillgång till studien när den är färdigställd, kan deltagarna säkerställa att jag uppfattat informationen rätt.

Överförbarhet är det andra kriteriet och handlar om huruvida studiens resultat håller i någon annan situation, kontext eller vid en senare tidpunkt. Det tredje kriteriet handlar om studiens pålitlighet. Huruvida studien är pålitlig kan bedömas genom om det skulle forskas inom området, skulle resultatet kunna bli detsamma. Självklart kan studien genomföras vid ytterligare ett tillfälle, dock kan resultatet variera beroende på val av

skola och klass. Det fjärde och sista kriteriet handlar om att styrka och konfirmera studien, vilket innebär att studiens resultat bör vara objektivt. Det ska alltså med andra ord vara uppenbart att forskaren inte medvetet låtit personliga tankar, värderingar och teoretisk inriktning påverka genomförandet och resultatet av studien (Bryman, 2011). Genom att ljudinspela högläsningstunden och använda ett observationsschema kan man minimera risken för att intervjuarens personliga tankar och värderingar påverkar resultatet.

Genom att följa Guba och Lincolns fyra delkriterier anser jag att studien har hög tillförlitlighet. När studiens resultatet färdigställdes, återkopplade jag till deltagarna för att få ett godkännande från dem. Deltagarnas godkännande kan kopplas till Guba och Lincolns första delkriterium som handlar om trovärdighet (Bryman, 2011). Vid skapande av observationsschema utgick jag ifrån studiens syfte och frågeställningar. Vid utformning av intervjufrågor utgick jag ifrån studiens syfte och bakgrund och skapade en intervjuguide. Brinkmann och Kvale (2004) menar att en intervjuguide kan bidra till en bekväm och avslappnad känsla hos deltagarna under intervjun. Förutom de fyra tillförlitlighetskriterierna, har Guba och Lincoln formulerat ett antal kriterier för validitet som går under begreppet äkthet. Ett av kriterierna handlar om att återge en rättvis bild av de tankar och uppfattningar som finns bland deltagarna i studien. Jag anser att studiens validitet är stark, eftersom resultatet baseras på observationer av högläsningstunderna i de tre medverkande förskoleklasserna samt lärarnas inställning till högläsningstunden som framkom under intervjuerna. Ytterligare ett exempel på kriterier är *katalytisk autenticitet*, vilket avser om studien har gjort att deltagarna kan förändra situationen (Bryman, 2011). Genom att ge de medverkande tillgång till studiens resultat, hjälper man dem att se över situationen och reflektera över vad som kan förändras för att maximera högläsningens effekt.

Jag har valt att göra en studie utifrån tre olika perspektiv. Detta kan benämnas med begreppet triangulering, vilket innebär att flera forskningsmetoder används för att säkerställa resultatet och öka studiens trovärdighet (Bryman, 2011). Genom att använda flera olika forskningsmetoder för att besvara studiens syfte och frågeställningar ökar studiens trovärdighet.

Observationen av högläsningstunderna analyserades med en frekvenstabell och observation av samtalen mellan lärare och barnen analyserades utifrån samtalsanalys. Slutligen analyserades intervjuerna med hjälp av en innehållsanalys. Under observationerna användes ett och samma observationsschema. Vidare användes samma intervjufrågor till alla lärare. För att nå hög validitet i studien, ligger syftet till grund för observationsschemat samt intervjufrågorna. Genom att ljudinspela högläsningstunderna och intervjuerna anser jag att studiens reliabilitet ökar, eftersom att man kan gå tillbaka och lyssna på inspelningen flera gånger (Bryman, 2011; Trost, 2010; Brinkmann & Kvale, 2004).

5. Resultat

I detta kapitel kommer tre skolors högläsningstunder att redovisas. **Almskolan** (5.1) **Björkskolan** (5.2) och **Cederskolan** (5.3). Under respektive rubrik presenteras resultatet i följande ordning: Resultaten av frekvenstabell presenteras, därefter redogörs för observationen av samtalsdialogen mellan lärare och barn genom samtalsanalys och till sist presenteras intervjuerna genom innehållsanalys. I slutet av varje skolpresentation kommer de tre olika analysmetoderna att sammanföras.

Utifrån innehållsanalysen som gjordes efter intervjuerna med lärarna, har olika kategorier och teman framkommit. Sammanslagningen av intervjuerna har resulterat i sex kategorier, som sedan mynnas ut i fyra teman.

Kategorier	Teman
Språkutveckling	Flerspråkighet
Arbetsätt, utveckling och bokval	Högläsningens betydelse
Planering	Högläsningens struktur
Utbildning	Lärarytbildning

Figur 4 – Kategorier och teman utifrån innehållsanalys

Under intervjuerna med lärarna framkommer det att flerspråkighet spelar en betydelsefull roll för hur högläsningstunden utformas i de tre förskoleklasserna. Då samtliga skolor var mångkulturella var flerspråkighet ett återkommande ämne som påverkade hur

högläsningstunden planerades och utfördes. Nedan framkommer det hur lärarna planerade och genomförde högläsningstunden i samtliga tre förskoleklasser.

5.1. Almskolan

Almskolan är en mångkulturell skola belägen i en större kommun i södra Sverige. Det är en stor skola, med årskurserna F-6. Förskoleklassen består av två lärare och 21 barn.

5.1.1. Observation - frekvenstabell

Skola Almskolan	<i>Läraren förklarar svåra ord</i>	<i>Läraren ställer frågor om texten och bilderna</i>	<i>Läraren pekar på/visar bilder</i>	<i>Läraren förklarar hela begrepp</i>
Tillfälle 1	2	8	10	0
Tillfälle 2	6	11	13	3

Figur 5 – Frekvenstabell Almskolan. Figuren visar hur ofta läraren förklarar ord och begrepp, ställer frågor och visar bilder.

Genom frekvenstabellen kan man få en tydlig bild över hur pass läraren samspelar med barnen under högläsningstunden. Under tillfälle 1 högläste Agda. Den utvalda högläsningboken var en bilderbok. Genom att titta på tabellen framkommer det hur många gånger läraren förklarar svåra ord, visar bilder och ställer frågor kring bokens innehåll. Under tillfälle 1 förklarar Agda sammanlagt två svåra ord. De orden som förklaras var ”retsticka och tvillingar.” Vidare framkommer det att Agda ställer åtta frågor som berör texten eller bilderna. ”Ser hon rädd ut när hon trillade i vattnet?” frågar Agda och pekar på en bild i boken. Eftersom det var en bilderbok visar/pekar läraren på bilderna tio gånger. Lärarna Agda och Britt använder sig av den tekniska utrustningen som finns tillgänglig i klassrummet, och visar bilderna på storskärm genom att lägga boken under en dokumentkamera. Barnen kan på så sätt under tiden se bilderna och följa med i texten under högläsningstunden. Slutligen framkommer det i tabellen att läraren inte förklarar några hela begrepp under högläsningstunden.

Under den andra högläsningstunden läste Britt, och även hon läste en bilderbok. Boken Britt läste var lite äldre än Agdas bok, vilket medförde att det fanns några gamla svenska ord som hon fick gå igenom med barnen. Av den orsaken ökade antalet förklarade svåra ord under högläsningstund 2, från två till sex ord.

Exempel på ord som förklarades var vrångstrupe och smultron. Totalt elva gånger ställde läraren frågor som berör antingen texten eller bilderna: ”vad tror ni det här är för blommor?” Slutligen framkommer det att Britt under högläsningstunden förklarade tre hela begrepp. ”Stupar Kullerbytta, här märks det att denna boken är så gammal, för vi säger inte längre stupar kullerbytta utan vi säger gör en kullerbytta.”

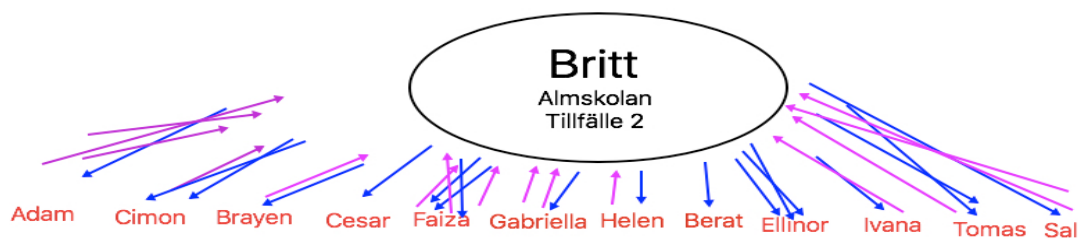
5.1.2. Observation - samtalsanalys

Figur 6– Samtalsanalys.

För att tydliggöra samspelet mellan läraren och barnen, valde jag att analysera samtalen de hade under högläsningstunden. Fokus låg på att undersöka vem som fick frågor. Om det var det barnen som ställde frågorna eller om det var läraren och vem hon ställde frågorna till. Figur 6 och 7 ger en överblick över hur samspelet gick till. Den blåa pilen betyder att läraren har ställt en fråga och den rosa pilen betyder att barnet har ställt en fråga. Vid vissa tillfällen ställde lärarna frågor öppet till alla barn, dock räknas dessa frågor inte med i analysen då fokus låg på om läraren ställde frågor till enskilda individer. Eftersom det fanns två lärare i klassen, läste de var sin gång och därmed blev det två samtalsanalyser.

Under högläsningstillfälle 1 var åtta av tjugo barn delaktiga. Utifrån figur 6 framkommer det att läraren ställer tio frågor, vidare framkommer det att fem barn är delaktiga och ställer frågor till läraren. Exempel på frågor som läraren ställde är: ”David är det sånt ni gjort på er simskola, känner du igen det här?” Genom att koppla till Davids vardag fick läraren med sig David i högläsningstunden. När han kunde föra samman det han hört till det han har gjort under sin simskola blev det lättare för David att följa med i handlingen under högläsningstunden.

Figur 7 – Samtalsanalys

Under högläsningstillfälle 2 på Almskolan var tolv av tjugo barn delaktiga. I figur 7 framkommer det att Britt ställer arton frågor till barnen. Läraren ställer frågor kopplade till något barnen har gjort, vilket innebär att barnen då fick tänka till innan de svarade.

B: Vad tror ni det här är för blomma? Vad tror Adam? Vad tror du det är för blomma?

Adam: ----

B: Vi har ju plockat sådana blommor!

Adam: Roser?

B: Nja, inte riktigt, vad tror Cimon?

Cimon: Vitsippor

B: Ja, jag tror faktiskt att det ser ut som en vitsippa.

Då majoriteten av barnen på Almskolan är flerspråkiga fokuserade lärarna på samtalen under högläsningstiden. Genom att kontinuerligt ställa frågor, förklara svåra ord och prata om bilderna fick de med sig barnen under högläsningstiden. Utifrån samtalsanalysen framkommer det att läraren ställde majoriteten av frågorna till barnen och huvudanledningen var att säkerställa att barnen följde med. Lärarna valde dessutom att återkoppla till vad de tidigare har gjort, pratat om eller sett tillsammans med barnen. Barnen kunde då lättare koppla ihop detta med tidigare erfarenheter.

5.1.3. Intervju med Agda och Britt

Intervjuerna med Agda och Britt analyserades och sammanställdes i en innehållsanalys (Bilaga 5). Utifrån innehållsanalysen framkommer det att Agda och Britt är utbildade förskolelärare och har jobbat inom verksamheten i över 33 år. Lärarna berättar att de har planerat högläsningstund varje dag i högst 30 minuter i samband med fruktstunden.

Under intervjun med lärarna framför de sin syn på högläsningstunden, och både Agda och Britt anser att högläsningstunden spelar en viktig roll i deras förskoleklass. Lärarna menar att barnen genom högläsningen får möjlighet att utveckla förmågor, som ordförrådet och läsförståelsen. Vidare menar Agda att högläsningstunden är en social aktivitet som tränar barnens förmåga att lyssna och koncentrera sig samt att samtala med andra. Britt ser högläsningstunden som en viktig del i både enspråkiga och flerspråkiga barns språkutveckling, då hon menar att barnen får möjlighet att möta språkets olika delar genom böckerna. Britt fortsätter beskriva högläsningstunden som en aktivitet där barnen får möta nya ord och begrepp samt att barnen får kunskaper om människor i olika situationer och miljöer. Genom högläsningen bidrar man även till utveckling av barnens fantasi, och på så sätt kan barnet skapa sig inre bilder, framhåller Britt. Slutligen tycker även Britt att högläsningstunden är en social aktivitet, där intressanta samtal och diskussioner kring böckerna förs.

För att högläsningstunden ska vara effektiv bör den enligt Agda och Britt vara planerad och strukturerad. Britt menar att det inte räcker med att enbart läsa en bok högt för barnen, utan det ska finnas ett syfte med läsningen. Detta gynnar enligt Britt alla barn men först och främst de flerspråkiga. Lärarna menar att barnen ska få möjlighet att vara aktiva under högläsningstunden. Genom att samtala och ställa frågor kring bokens innehåll öppnar man upp till diskussioner som gynnar barnens utveckling. ”Högläsningstunden för mig är ett sätt att nå ut till alla barn samtidigt ” säger Agda.

Som tidigare nämnts menar Agda att högläsningstunden är en social aktivitet som bidrar till att barnen utvecklar förmågan att lyssna och koncentrera sig. Britt uppfattar högläsningstunden som en betydande del i barnens språkutveckling. Syftet med högläsningstunden i klassrummet är enligt lärarna att barnen ska få ett utvecklat ordförråd, läsförståelse, läslust och därmed ett utvecklat språk. Agda understryker för att barnen ska få ett utvecklat språk räcker det inte med att språket finns i klassrummet. Barnen behöver komma in i en kommunikation som bidrar till att dessa förmågor utvecklas.

5.2. Björkskolan

Förskoleklassen på **Björkskolan** består av 16 barn och en lärare, som benämns Cissi. Det är en mångkulturell skola med årskurserna F-6. Cissi är utbildad förskolelärare och har varit verksam inom området i 41 år.

5.2.1. Observationsstudie – frekvenstabell

Skola Björkskolan	<i>Läraren förklarar svåra ord</i>	<i>Läraren ställer frågor om texten och bilderna</i>	<i>Läraren pekar på/visar bilder</i>	<i>Läraren förklarar hela begrepp</i>
Tillfälle 1	6	8	0	3
Tillfälle 2	2	10	12	1

Figur 9 – Björkskolan

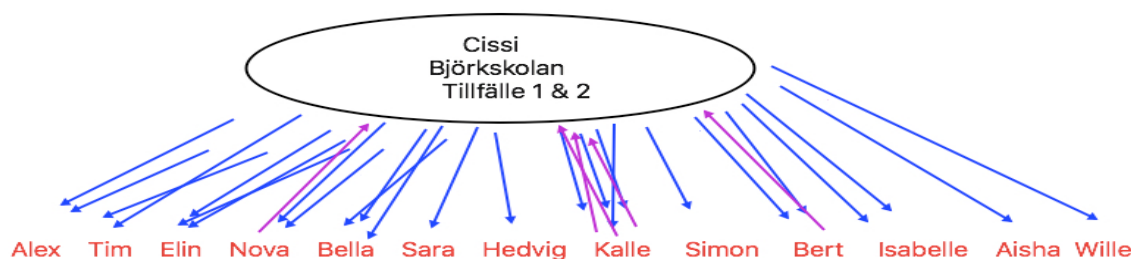
Under första högläsningstunden läste Cissi ur en kapitelbok som ingår i en serie. Utifrån analysen av observationsschemat framkommer det att Cissi förklarar sex svåra ord under sin första högläsningstund. Exempel på ord är; ”Ryktborstar, dyster och kala buskar.” Vidare ställs åtta frågor kring texten eller bilderna. Exempel på detta är: ”Var mamma hemma?” Dock framkommer det att hon inte visar några bilder alls under högläsningstund 1. När jag frågade henne varför hon inte visade bilderna, berättade Cissi att hon vill att barnen ska skapa sig inre bilder. Vidare poängterar hon genom att låta barnen skapa inre bilder, hjälper man dem utveckla sin fantasi. Det leder även till diskussion kring hur man tror personen ser ut.

Runt februarilovet läser Cissi boken Mio min Mio, och därefter får barnen titta på filmen. Genom att titta på filmen om Mio, menar Cissi att barnen kan koppla det de hört till det de ser i filmen så som de olika karaktärerna. Slutligen framkommer det i tabellen att Cissi förklarade fyra hela begrepp. ”Det står att dörren står på glänt. Den är öppen, den är inte riktigt öppen så där jättemycket utan den är lite öppen.” Samtidigt som begreppet förklaras visar läraren hur det ser ut när en dörr står på glänt.

Till högläsningstillfälle 2 valde Cissi en bilderbok med rim, vilket bidrog till att antalet bildvisningar ökade till 12 gånger och det fanns enbart 2 svåra ord att förklara. De orden var ”aptit och sken”. Vidare framkommer det i tabellen att läraren ställde totalt tio frågor kring texten eller bilderna. Anledningen till det ökade antalet frågor, beror på att läraren

läste en mening och därefter frågade hon barnen om rimmet som passade in i sammanhanget. Till sist framkommer det att hon förklarade ett helt begrepp, ”råka i sken”.

5.2.2. Observationsstudie - samtalsanalys

Figur10 – Samtalsanalys

I Figur 10 framkommer det att tretton av sexton barn är delaktiga under högläsningstunderna. Utifrån samtalsanalysen framkommer det att läraren har ett aktivt samspel med barnen, hon ställer frågor och svarar på frågor från barnen. Läraren ställer tjugofem frågor totalt under de två högläsningstunderna. Utifrån frekvenstabellen framkommer det att antalet ställda frågor ökade under högläsningstillfälle 2. Anledningen till detta är att läraren läste en rimbok och ställde frågor om rimmen till barnen. Då majoriteten av barnen i förskoleklassen på Björkskola är enspråkig fokuserade Cissi på samtal om bokens innehåll och bilder. Givetvis fanns det några enstaka svåra ord som hon förklarade för barnen.

C: Varför säger de farmormormor tror ni?, vad säger du Elin?

Elin: För att Simon kallar henne för mormor och Moa kallar henne för Farmor.

Vidare framkommer det att barnen ställer fem frågor till läraren, varav tre frågor ställs av ett barn. Det framgår av samtalsanalysen, att samspelet mellan läraren och barnen under högläsningstunderna fungerar bra. Cissi ställer frågor till barnen med jämna mellanrum för att försäkra sig om att alla förstår handlingen. Hon svarar även på barnens frågor genom att illustrera och förklara med ord och kroppsspråk.

C: Går på räls? Vad innebär det? Man kan säga att ni går er vanliga runda som på räls. Det innebär alltså att ni vet precis hur rundan ser ut och hur ni ska gå.

5.2.3. Intervju med Cissi

Under intervjun med Cissi berättar hon om hur högläsningstunden ter sig i hennes klassrum, samt vad den innebär för henne. Cissi är utbildad förskolelärare och har varit verksam lärare i 41 år. Vidare berättar hon att de har planerat högläsning 30 minuter varje dag.

”Jag börjar alltid med en bilderbok” Genom intervjun framkommer det att Cissi alltid börjar med att högläsa bilderböcker på hösten. Därefter stegrar hon svårighetsgraden och övergår till kapitelböcker. Cissi poängterar att det är bra att börja med bilderböcker först, för att lära känna barnen bättre och för att veta om de är mogna för kapitelböcker. Cissi berättar att hon inte visar några bilder under högläsningstunden, då hon vill att barnen ska skapa sig inre bilder. Hon menar genom att visa bilder under högläsningstunden, tappar högläsningen fart när man hela tiden ska stanna upp och visa bilderna för alla barn. Mer fokus läggs då på att kommentera bilderna istället för att koncentrera sig på texten. Hon fortsätter och berättar att högläsningssboken alltid finns tillgänglig för barnen i klassrummet, ifall de skulle vilja gå fram och titta på bilderna. Hon poängterar även att barnen är medvetna om detta och gör det i vissa fall.

Cissi uppfattar högläsningen som ytterst viktig. ”Det är ju en guldstund.” Högläsningstunden bidrar enligt Cissi till möjlighet att prata om svåra ord. Vidare påpekar hon att de i klassen jobbar med läsfixarna som en lässtrategi vid högläsningstunden. Det räcker inte enbart med att plöja igenom flera olika böcker utan alla barn måste vara delaktiga och veta vad boken handlar om, poängterar Cissi. Vidare framhåller Cissi att det är viktigt att läraren ger barnen möjlighet att samtala om vad de tror boken kommer handla om, samt att alltid sammanfatta det tidigare lästa, i den händelse att någon varit sjuk. Att föra samtal under högläsningstunderna är enligt Cissi avgörande för barnens utveckling.

Utifrån frekvenstabellen, samtalsanalysen och innehållsanalysen framkommer det att läraren ser högläsningstunden som en viktig del i undervisningen. Under intervjun säger

Cissi: ”För mig är det inte viktigt att man plöjer igenom massa böcker, utan alla ska vara med på tåget och alla ska veta vad boken handlar om.” Cissi menar att hon under högläsningstunden lägger stor vikt vid att få alla engagerade i berättelsen. Detta var något som hon ständigt hade i åtanke. Genom att ställa frågor bidrog hon till att barnen hängde med och visste vad boken handlade om.

5.3.Cederskolan

Cederskolan är en F-6 skola som ligger belägen i ett mångkulturellt område. Den deltagande förskoleklassen består av tjugo barn och två lärare, men enbart en lärare deltar i studien. Läraren benämns under namnet Doris. Under högläsningstunderna var klassen indelad i små grupper, beroende på vilken nivå i språkutvecklingen barnen befanns sig. Högläsningstunden som observerades var den grupp barn som har kommit längst i sin språkutveckling.

5.3.1. Observation - frekvenstabell

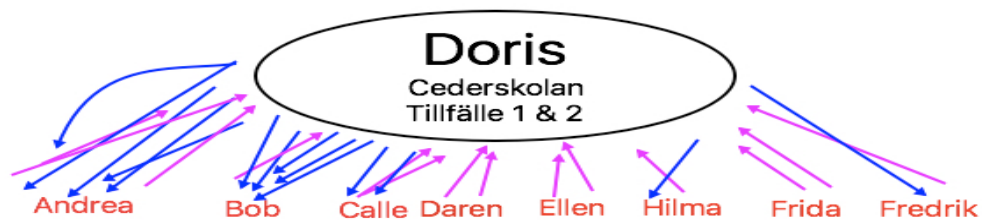
Skola Cederskolan	<i>Läraren förklarar svåra ord</i>	<i>Läraren ställer frågor om texten och bilderna</i>	<i>Läraren pekar på/visar bilder</i>	<i>Läraren förklarar hela begrepp</i>
Tillfälle 1	7	9	7	4
Tillfälle 2	4	14	3	1

Figur 12 – Cederskolan

Under den första högläsningstunden som observerades läste Doris ur en kapitelbok. I frekvenstabellen framkommer det att Doris förklarade sju svåra ord. Exempel på dessa ord är: ”Rekonstruera, handbojor och åla”. Vidare ställer läraren frågor om texten eller bilderna totalt nio gånger. Exempel på det är: ”Vem tror ni han har i baksätet?” Under högläsningen visar läraren sju bilder och slutligen förklarar hon totalt fyra hela begrepp. ”Nära ögonen, vad betyder det? Vet du det Frida?”

Under andra högläsningstund läste Doris en kort berättelse och totalt förklarar hon fyra svåra ord, ”visit och skafferi.” Hon ställer fyra frågor kring texten eller bilderna och visar tre bilder. Slutligen förklarar hon ett helt begrepp, ”Vad gör man när man gnolar?”

5.3.2. Observation - samtalsanalys

Figur 13 – Samtalsanalys

Högläsningstunderna i Cederskolan sker i små grupper, därav förekommer enbart åtta barn i samtalsanalysen. Utifrån samtalsanalysen framkommer det att läraren ställde fjorton frågor. Vidare framkommer det att barnen ställde fjorton frågor till läraren. Majoriteten av varje barn ställde två frågor var till läraren. ”Vad är en munsbit? Frågar Doris. Daren frågar, vad är arresten”? Något som uppmärksammades under observationerna var att Doris gärna ställde frågor och förklarade svåra ord. Ett gott samspel tyder på relevant kommunikation mellan lärare och barn, vilket man klart och tydligt kan se att det finns i Doris klassrum.

Då majoriteten av barnen är flerspråkig, fokuserade läraren på att prata om och förklara svåra ord. ”Då ord som arresten och munsbit inte tillhör vardagsspråket för först och främst flerspråkiga barn är det ytterst viktigt att man förklarar liknande ord” säger Doris.

5.3.3. Intervju med Doris

Intervjun med Doris har analyserats och sammanställts i en innehållsanalys (Bilaga 5). Under intervjun berättar Doris att hon har en förskolläraryr utbildning och har jobbat inom verksamheten i 33 år. Vidare berättar Doris om sin inställning till högläsningstunden och säger att högläsningstunden är trevlig stund, inte minst för att det är trevligt att läsa högt. Under intervjun poängterar Doris att genom högläsning får barnen möjlighet att utveckla sitt ordförråd och lära sig att tänka ett steg till. Vidare framhåller hon att högläsningstunden är oerhört viktigt, särskilt för barn med annat modersmål. Doris menar att genom högläsning lär sig barn väldigt mycket, samt att de även lär sig att uppskatta läsningen och till och med kan tänka sig att läsa på egen hand. Genom att använda högläsning som en återkommande aktivitet i vardagen hjälper man barnen att utvecklas. Doris mål med högläsningen är att sprida läslust och läsglädje, så att barnen

känner sig trygga och blir säkra på att läsa själva. För att som lärare kunna sprida både läslust och läsglädje är det viktigt att man själv har det och visar det för barnen. Doris menar att läraren under högläsningstunden bör vara engagerad och aktiv, vilket läraren kan göra genom att läsa med inlevelse, planera högläsningstunden samt ställa relevanta frågor till bilder och innehållet.

Doris fortsätter att berätta att de har planerat högläsning varje dag, i minst 20 minuter. Som det framkommer tidigare i denna studie är klassen uppdelad i grupper, beroende på hur långt i språkutvecklingen de har kommit. Doris berättar att böckerna skiljer sig mellan grupperna. I en grupp finns det barn som precis kommit till Sverige och i denna grupp läser de väldigt enkla bilderböcker. Den andra gruppen ligger på en mellannivå och slutligen den sista gruppen ligger på en hög nivå.

Valet av högläsningbok beror på hur långt i språkutvecklingen barnen har kommit. Doris fortsätter med att berätta att hon på hösten alltid börjar med bilderböcker och stegrar uppåt. Hon menar då att man hinner lära känna barnen och kan kategorisera vad de kan och inte kan. Sammanfattningsvis framkommer det att genom de olika metodanalyserna ser läraren i Cederskolan högläsningstunden som en värdefull del i undervisningen. Genom att ställa frågor, förklara svåra ord och svara på barnens frågor bidrar läraren till att barnen lättare blir engagerade under högläsningstunden. ”I en flerspråkig klass är det väldigt viktigt att som lärare inte ta förgivet att barnen förstår ord som kan upplevas som väldigt enkla” Doris menar att de lättaste orden kan i vissa fall upplevas som svårast, och därför är det viktigt att som lärare stanna upp under högläsningstunden för att förklara svåra ord men även ge barnen möjlighet att ställa frågor, betonar Doris. Att göra avbrott flera gånger under högläsningstunden kan enligt vissa lärare anses störande för barnen, dock är detta inte något som Doris upplever i sin klass. Om ett barn inte förstår ett svårt ord under högläsningstunden, kan det bidra till att barnet tappar intresse och förståelse för det lästa. Vidare kan det även innebära att barnet blir lätt stört och tappar koncentrationen under högläsningstunden. Det är enligt Doris viktigt att alla lärare förstår betydelsen av att göra alla barn delaktiga och inte minst de som jobbar med flerspråkiga barn. Doris tillägger att högläsningstunden inte är komplett utan samtalen och diskussionerna som uppstår under högläsningstunderna.

5.4.Sammanfattning av resultatet

Genom intervjuerna med lärarna framkommer det att de har olika inställningar till högläsningstunden. Enligt Agda är högläsningstunden en aktivitet som tränar barnens förmåga att lyssna och koncentrera sig, medan Britt menar att högläsningstunden spelar en betydelsefull roll i barnens språkutveckling. För att barnen ska utveckla det svenska språket räcker det inte med att språket hörs i klassrummet och förekommer under högläsningstunden. Britt menar att språkutvecklingen sker i samtal, diskussioner och kommunikation. Vidare framkommer det att lärarna ser högläsningstunden som en social aktivitet där lärandet står i fokus, dock är samtliga lärare överens om att högläsningstunden ska vara planerad och strukturerad för att lärande ska ske. Doris förtydligar detta och menar att läraren under högläsningstunden ska ställa relevanta frågor som hör till det lästa.

På frågan vad innebär högläsningstunden för dig svarade Cissi att det är en guldstund som bidrar till att barnen får möjlighet att utveckla sin språkliga förmåga. Cissi poängterar att hon inte ser högläsningstunden som en tid för att plöja igenom flertal böcker, utan hon vill att alla barn ska ha förståelse för vad berättelsen handlar. Högläsningstunden enligt Doris en trevlig stund som bidrar till positiv utveckling av barnens förmågor. Vidare poängterar hon att högläsningstunden är oerhört viktigt, speciellt för flerspråkiga barn. Då majoriteten av barnen i Doris förskoleklass är flerspråkig fokuserade hon på att förklara svåra ord. Anledningen till detta är enligt henne att man inte ska ta för givet att de enklaste orden är självklara för barn med annat modersmål. Därför är det viktigt att läraren stannar upp under högläsningstunden, förklarar svåra ord men även ge eleverna möjlighet att ställa frågor. Att flera gånger stanna upp och göra avbrott under högläsningstunden kan enligt flera lärare anses störande, Doris framför tydligt att detta inte är fallet i hennes klass. Om läraren inte ger tid för att klargöra sådant som är oklart, kan det leda till att de barn som inte förstår ett ord tappar intresset, förståelsen och koncentrationen helt. Slutligen framhåller Doris att högläsningen kan bidra till att sprida läsglädje bland barnen.

Slutligen kan jag utifrån studiens resultat dra slutsatsen att samtliga lärare ser högläsningstunden som en viktig och betydelsefull del i barnens språkutveckling och inte minst för flerspråkiga barn. Lärarna är överens om att högläsningstunden är en

aktivitet som bör ske kontinuerligt för bästa effekt. Viktigt att poängtera enligt lärarna är att högläsningstunden utan samtal och diskussioner inte är komplett. Därför är det viktigt att man bearbetar och samtalar om de lästa texterna för att på så sätt öka barnens förståelse för det lästa.

6. Diskussion

I detta kapitel kommer studiens val av metod att diskuteras (6.1), liksom studiens resultat, och detta kommer ske i koppling till studiens syfte och frågeställningar samt bakgrund (6.2). I kapitel 6.3 kommer studiens tillförlitlighet att behandlas.

6.1. Metoddiskussion

Under detta avsnitt diskuteras aspekter som ligger till grund för studiens genomförande. Jag är medveten om att studiens resultat inte kan generaliseras, då studiens urval är begränsat. Studiens resultat baseras på observationer, intervjuer och analyser utifrån de valda deltagarnas interaktion under högläsningstunden och lärarnas förhållningssätt till högläsning. Urvalet av deltagarna som studien bygger på gjordes utifrån några kriterier. Först och främst skulle det vara en förskoleklass, eftersom barnens läs- och skrivutveckling påbörjas i förskoleklassen. Vidare skulle det vara en mångkulturell skola, då jag tycker att det är intressant att se hur läraren samspelar med barnen och speciellt flerspråkiga barn. Det är även något jag tror kan ha påverkat studiens resultat, då det krävs att läraren förklarar flera svåra ord och begrepp när det finns flerspråkiga barn i klassen. Ordet smultron som läraren Britt från Almskolan förklarade, är för majoriteten av de enspråkiga barnen väldigt självklart. Dock är det inte lika självklart för flerspråkiga barn, och därför anser jag att det är viktigt att uppmuntra barnen att ställa frågor då de inte förstår.

Flerspråkighet baseras i denna studie på om barnet har modersmålsundervisning i skolan eller inte. Självklart är detta inte helt säkert, då det finns flerspråkiga barn som inte har modersmålsundervisning i skolan av skilda anledningar. Detta är självklart ett medvetet val som jag gjort, då jag inte har någon bakgrundsinformation om barnen valde jag att fokusera på deras skolsituation.

Då majoriteten av deltagarna i denna studie är minderåringar, skickades ett informationsblad till berörda föräldrar och vårdnadshavare. På informationsbladet stod det kort om studiens syfte och tillvägagångssätt. Något som jag i efterhand skulle vilja ändra på är att skriva om brevet, eftersom flera av vårdnadshavarna/föräldrarna inte har utvecklade läs- och skrivförmågor. Genom att förenkla språket i brevet skulle de lättare förstå innehållet.

Insamlingen av det empiriska materialet gick i sin helhet bra, dock önskar jag nu i efterhand att jag hade filmat högläsningstunderna som det var tänkt från början. Jag valde att enbart ljudinspela, på grund av att några föräldrar/vårdnadshavare inte godkände att deras barn filmades samt brist på teknisk utrustning. Jag ansåg även då att ljudinspelning räckte för att svara på studiens syfte. Nackdelen var att lärarna inte alltid tilltalade barnen med namnet när de ställde frågor till dem, utan sa ”vad tror du?” och pekade mot ett barn. Eftersom att jag inte kunde memorera alla som läraren pekade på, valde jag att utesluta den typ av samspel i studien. Om jag inte hade haft ett observationsschema att följa under observationerna av högläsningstunderna skulle resultatet skiljt sig från studiens nuvarande resultat. Utan ett observationsschema hade det blivit svårt att begränsa fokusmomenten. Ett annat alternativ för att undersöka samspelet mellan läraren och barnen under högläsningstunden är att låta lärarna muntligt eller skriftligt berätta hur samspelet går till, dock anser jag att observation av högläsningstunden ökar trovärdigheten och säkerställer resultatet.

6.2. Resultatdiskussion

I detta avsnittet diskuteras resultatet i relation till tidigare forskning som använts i studien.

Flerspråkighet ett återkommande ämne under intervjuerna med lärarna, och är därmed ett oförutsett resultat för studien. Lärarna påpekar under intervjuerna att flerspråkighet spelar en betydande roll för hur högläsningstunden planeras och utförs. Studiens resultat visar att samspelet mellan barnen och lärarna under högläsningstunderna var livliga och täta. I samtliga tre klasser utmärkte sig vissa barn genom att ställa flera frågor som besvarades

av läraren kring bokens innehåll, bilder och svåra ord. Ett öppet diskussionsklimat gynnar alla barn, inte minst flerspråkiga barn. Genom att samtala om det lästa kan läraren försäkra sig om att alla barn är engagerade under högläsningstunden (Claesdotter, 2003). Enligt Cissi handlar inte högläsningstunden om att plöja igenom flera böcker, utan att få med sig alla barn. Genom att ställa frågor om texten, bilderna och förklara svåra och okända ord bidrar man till att alla barn hänger med under högläsningstunden. På så sätt sker det även ett socialt samspel, som enligt Vygotskij är en viktig faktor om lärande ska ske (Jönsson, 2009).

Om ett barn inte förstår ett enskilt ord under högläsningstunden kan hen tappa förståelse för hela berättelsen, koncentrationen och den egna läslusten. Doris understryker att det är viktigt att som lärare ge tid till att samtala om det lästa, speciellt i en flerspråkig grupp. Under intervjun med Doris nämner hon att under sina år som verksam lärare har hon träffat på andra lärare som anser att man inte ska göra för många avbrott under högläsningstunden, då detta kan störa barnens koncentration. Doris understryker att detta inte är något hon upplevt i hennes förskoleklass. Om ett barn inte förstår betydelsen av ett ord som förekommer under högläsningstunden kan det leda till att hen tappa förståelse för hela berättelsen, koncentrationen och den egna läslusten. Doris understryker att det är viktigt att som lärare ge tid till att samtala om det lästa, speciellt i en flerspråkig grupp. I en grupp som består av flerspråkiga barn är det ytterst viktigt att förse barnen med mångsidigt inflöde för att de ska utveckla sitt språk, exempel på detta är enligt Tuomela högläsning som följs av samtal och diskussioner om det lästa (Tuomela, 2002).

Det framkommer i forskning runt om i världen att högläsningstunden inte är effektiv om läraren inte ger tid för att samtala om det lästa, förklarar svåra ord samt ge barnen möjlighet att ställa frågor under tiden (Mitchell, Homza & Ngo, 2012; Copenhaver, 2001; Lane & Wright, 2007; Damber, 2015; Tuomela, 2002). Samtliga lärare är överens om att det dessutom krävs ett väl fungerande samspel mellan lärare och barn under högläsningstunden för att barnen ska utvecklas. Ett väl fungerande samspel spelar en betydande roll för alla barns utveckling, dock framkommer det i resultatet att flerspråkiga barn är mer beroende av samspelet för att utvecklas. Lärarna menar att flerspråkiga barn kan behöva reflektera och samtala om det lästa mer än enspråkiga barn. Vardagliga ord som till exempel smultron är självklara för enspråkiga barn, dock är det inte lika

självlärt för flerspråkiga barn vilket innebär att de kan behöva samtala om vad smultron är. Under intervjuerna framkommer det att samtliga lärare anser att högläsningstunden är en betydelsefull aktivitet, dock ska den ske rätt. Lärarna menar att en högläsningstund där man inte lägger till att samtala om och diskutera innehållet sker inget lärande. Alltså är högläsningstund inte komplett utan samtalen och diskussionerna. Samtal kring det lästa spelar en betydelsefull roll för flerspråkiga barns språkutveckling. Forskning pekar på att interaktionen mellan lärare och barn under högläsningstunden påverkar deras språkutveckling positivt (Lindö, 2009). Samtliga lärare understryker vikten och värdet av att samtala under högläsningstunden, särskilt för en grupp med flerspråkiga barn.

Som det framkommer i studiens resultat betonar samtliga lärare vikten och värdet av att samtala under högläsningstunden, särskilt för en grupp med flerspråkiga barn. Lärarna menar att flerspråkiga barn kan behöva reflektera och samtala om det lästa mer än enspråkiga barn för att lättare förstå det lästa. Genom att samtala om det lästa under högläsningstunden kan läraren försäkra sig om att alla barn hänger med. Ger läraren inte tid för att samtala om det lästa, leder det till att de barn som inte förstår ett enskilt ord förlorar förståelsen för hela berättelsen och kan därmed tappa koncentrationen.

Lärandet sker enligt Vygotskij i samspel med andra, genom att föra samtal om de lästa under högläsningstunden sker ett samspel mellan läraren och barnen. Vidare kan högläsningstunden kopplas till det Vygotskij benämner som zonen för närmaste utveckling. Vilket handlar vad barnet kan göra tillsammans med en erfaren person och det hen kan göra utan hjälp (Jönsson, 2009). Genom att läsa högt för barnen utvecklar de förmågan att kunna läsa själva. Först behöver de hjälp av en mer erfaren person och därefter kan barnen läsa utan hjälp.

I resultatet framkommer det att lärarna under högläsningstunden förklarar svåra ord, ställer frågor om texten eller bilderna och förklarar hela begrepp. Forskning runt om i världen belyser att barn genom högläsning bland annat utvecklar sitt ordförråd och läsförståelse. Dock är lärarna överens om att det inte räcker med att enbart läsa en text högt, för att barnen ska få möjlighet att utveckla sin språkliga förmåga bör texten bearbetas. Detta görs enligt forskning genom att samtala om det lästa och att läraren förklarar svåra ord och begrepp samt ställer frågor kring texten och bilderna (Mitchell, Homza & Ngo, 2012; Copenhaver, 2001; Lane & Wright, 2007; Damber, 2015;

Claesdotter, 2003). Detta kan kopplas till metoden Co-constructive som handlar om att stanna upp och låta barnen reflektera och samtala om det lästa innehållet (Davey-Zeece, 2007). Denna metod kan även kopplas till det sociokulturella perspektivet, genom att läraren ger barnen möjlighet att reflektera samt samtala om det lästa tillsammans.

Vidare framkommer det i frekvenstabellen att lärarna visar bilder. Dock visar resultatet att läraren Cissi på Björkskolan inte visar några bilder under första högläsningstunden, eftersom hon vill att barnen ska skapa sig inre bilder. Enligt Granberg (1998) har inte alla barn utvecklat förmågan att kunna skapa sig inre bilder till det de hör under högläsningstunden, därför behöver de se bilderna i boken. Ekström och Isaksson (1997) betonar dock motsatsen och menar att barn vid fem års ålder har utvecklat förmågan och är mästare på att skapa inre bilder, därmed behöver de inte alltid se bilderna. Trots att det framkommer att barn vid fem års ålder har utvecklat förmågan att skapa inre bilder, finns det barn som fortfarande inte kan det. Därför anser jag att det är viktigt att som lärare lära känna sin klass, innan man tar beslut att inte visa några bilder. När jag frågade Cissi varför hon inte visade några bilder svarade hon att barnen bör få möjlighet att skapa inre bilder, vidare poängterar hon att barnen lägger mer fokus på bilderna än på att koncentrera sig på det lästa. Cissi berättar att boken alltid finns tillgänglig i klassrummet, ifall att någon vill titta på bilderna i efterhand. Detta sker enligt henne inte så ofta.

Lärarna på Almskolan använde sig av den tillgängliga teknologin i klassrummet, i form av en dokumentkamera. Under högläsningstunden placerade de boken under dokumentkameran, på så sätt kunde barnen se bilderna och följa med i texten under hela högläsningstunden. Att ha bilderna synliga hela tiden under högläsningstunden, kan ibland upplevas som störande då barnen lägger all fokus på bilderna istället för det läraren läser. Dock var detta inte något som lärarna på Almskolan tyckte, de var överens om att ha bilderna synliga hela tiden kompletterade barnens förståelse för det lästa. Pramling, Asplund, Carlsson och Klerfelt (1993) betonar att det inte alltid räcker med att enbart läsa högt för att ett barn ska förstå och ta till sig bokens handling. Då små barn inte har en utvecklad förmåga att skapa sig inre bilder utifrån det dem hör, är det viktigt att visa bilderna i boken (Granberg, 1998). Ekström och Isaksson (1997) poängterar dock att barn vid fem års ålder har utvecklat förmågan att skapa sig inre bilder, och därmed behöver de inte alltid se bilderna i boken.

Agda ser högläsningstunden som en social aktivitet som tränar barnens förmåga att lyssna och koncentrera sig. Även Britt ser högläsningstunden som en social aktivitet, där intressanta diskussioner och samtal kring böckerna öppnas. Jag håller med om att högläsningstunden är en social aktivitet. Detta kan kopplas till det sociokulturella perspektiv som ser människans utveckling som ett socialt samspel och inte ett individualistiskt (Gibbons, 2013; Vygotskij, 1978). Vidare betonar Britt att högläsningstunden är en viktig del i barnens språkutveckling. Genom högläsningstunden får barnen utveckla sitt ordförråd, fantasi och förmågan att skapa inre bilder. Cissi beskriver högläsningstunden som en ”guldstund”. Dominković (1984) skriver att högläsningstunden är en dynamisk process, där meningsskapandet står i fokus. Detta håller jag med om, högläsningstunden kan i vissa klassrum användas som en ”vid tid över” aktivitet. Enligt Stensson (2006) finns det lärare som ser högläsningstunden som en utfyllnads aktivitet. Utifrån egna erfarenheter har jag upplevt att dessa tankegångar förekommer i skolor. Dock är det inte något som jag upplevt av studiens deltagande lärare. Lärarna i studien har en positiv inställning till högläsningstunden. Under intervjuerna med lärarna framkommer det att samtliga lärare ser högläsningstunden som en möjlighet till utveckling.

Utifrån samtalsanalysen framkommer det att samtliga lärare har ett bra samspel med barnen under högläsningstunderna. Lärarna var väldigt måna om att alla barn hängde med och förstod vad läraren läste. För att försäkra sig om att barnen hängde med i berättelsen, ställde läraren frågor till enskilda barn. Även barnen var delaktiga under högläsningstunderna och ställde frågor till läraren. Samspelet mellan läraren och barnen under samtliga högläsningstunder var väldigt bra. Lärarna var noga med att få med alla barn i berättelsen. Under intervjun med Cissi poängterar hon att högläsningstunden inte handlar om att plöja igenom flera böcker, utan att alla barn måste vara med på tåget och veta vad boken handlar om. Jag håller med Cissi, högläsningstunden handlar inte om att enbart läsa böckerna, som lärare är det viktigt att hela tiden kontrollera att alla barn är med på banan och hänger med i berättelsen. Även Lindö (2009) betonar vikten av att läraren ger barnen möjlighet att bearbeta det lästa. Lindö menar att det är samtalet kring det lästa som utmanar och utvecklar barnens tankar och föreställningar. Detta leder i sin tur till att barnen får en förståelse för textens innehåll.

Ett ökat läsintresse hos barnen var ett av Doris mål med högläsningstunden. Trots att det inte var något som de övriga lärare poängterade, tror jag att det är något de strävar mot. Högläsningstunden är enligt Lickteig och Russell (1993) en aktivitet som hjälper barnen att utveckla läskunskaperna. Vidare framkommer det att högläsning kan bidra till ett ökat läsintresse hos barnen (Copenhaver, 2001; Lane & Wright, 2007). Vilket kan kopplas till Doris mål med högläsningstunden. Jönsson (2009) skriver, ”det du kan göra idag tillsammans med andra, kan du göra imorgon själv” (Jönsson, 2009, s. 93). Genom att högläsa för barnen, visar läraren hur läsningen går till. Wozniak (2011) skriver att barn bör få möjligheten att möta högläsning varje dag, av lärare som läser enligt läsreglerna som till exempel läsa tydligt och stanna vid punkt. Barnen vet då hur de ska göra och det bidrar till ett ökat läsintresse hos dem.

Högläsningstunden i Doris klass såg annorlunda ut än vad den gjorde i de två andra klasserna. Barnen i Doris klass var uppdelade i olika grupper under högläsningstunden. Under intervjun frågar jag Doris vad tanken med grupperingen är. Doris berättar att barnen är uppdelade i grupper efter hur långt de har kommit i språkutvecklingen. Språkforskaren Tuomela framhäver att om man delar upp klassen i mindre grupper under högläsningstunden gynnas språkutvecklingen hos flerspråkiga barn, då de lätt kan glömmas bort vid större grupperingar. I mindre grupper kan läraren lättare hålla koll på så att de hänger med (Tuomela, 2002). Vidare framkommer det i forskning att läraren vid planering av högläsningstunden bör ta hänsyn till att barn har olika behov, beroende på tidigare erfarenheter (Lane & Wright, 2007). Detta kopplar jag till grupperingen i Doris klass, genom att dela in barnen i olika grupper har Doris tagit hänsyn till barnens behov och tidigare erfarenheter.

I skollagen framkommer det att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig vart än den genomförs. En likvärdig utbildning handlar dock inte om att den ska se likadan ut, utan det handlar om att lärarna tar hänsyn till barn tidigare erfarenheter och olikheter (SFS, 2010:800). Även detta kan kopplas till Doris grupperingar. Grupperingarna kan dock även anses strida mot det sociokulturella perspektivet som ligger till grund för denna studie. Genom att dela in barnen i grupper beroende på hur utvecklat språk de har, kan påverka det fortsatta lärandet.

Sociokulturella perspektivet handlar om att lärandet sker i samspel med andra. För att detta ska fungera bra, anser jag att barngruppen ska vara blandad. På så sätt lär barnen sig av varandra och läraren behöver inte alltid vara den som sköter lärandet. Barnen känner sig då mer delaktiga vilket kan bidra till att intresset hos barnen ökar. Jönsson (2007) påpekar att högläsningstunden är ett utmärkt tillfälle där alla barn kan ta del av innehållet i texten, oavsett hur långt barnet har kommit i den enskilda språkutvecklingen, därav behövs inga grupperingar.

Utifrån resultatet framkommer det att samtliga lärare har planerat högläsningstund varje dag. Tiden för högläsningstunden varierade från klass till klass, dock var det ingen klass som hade mer än 30 minuter högläsning per dag. Lane och Wright (2007) skriver om faktorer som berör hur pass effektiv högläsningstunden blir, den viktigaste faktorn enligt dem är tiden läraren har till förfogande. Vidare betonar de att särskilt avsatt tid för högläsningstund spelar en betydande roll i hur effektiv högläsningstunden blir. Genom att ha avsatt tid för högläsningstunden finns det ingen risk att den glöms bort eller bara används när det finns tid. Utifrån egna erfarenheter från mina VFU, har jag stött på klasser där högläsningstunden enbart används som en utfyllnad. Detta bidrog till att klassen inte hade högläsning varje dag utan enbart några få dagar i veckan. Slutligen framkommer det i studiens resultat att samtliga lärare ser högläsningstunden som en viktig del i barnens språkutveckling, inte minst för flerspråkiga barn. Mitchell, Homza och Ngo (2012) påpekar att det inte finns mycket forskning kring högläsningens effekt på flerspråkiga barns språkutveckling, dock finns det undersökningar som gjorts kring detta. De visar att högläsning har en positiv effekt på språkutvecklingen hos flerspråkiga barn, vilket jag anser att samtliga lärare hade erfarenhet av. Genom att erbjuda barnen högläsning varje dag gav lärarna barnen möjlighet att utveckla alla de förmågor som utvecklas genom högläsning.

Jag anser att resultatet svarar på studiens syfte och frågeställningar. Genom att observera högläsningstunden samt samtalen mellan barnen och lärarna har jag fått en klar och tydlig bild över hur samspelet ser ut i respektive förskoleklasser. Utifrån intervjuerna har jag fått svar på lärarnas inställning till högläsningstunden, samt vad de anser att den kan betyda för barnen.

6.3. Avslutande reflektioner

I detta avslutande kapitel framför jag mina personliga tankar om studien och studiens resultat. En slutsats är att samspelet mellan lärare och barn fungerar bra i samtliga förskoleklasser. Ytterligare en slutsats är att de deltagande lärarna har alla en positiv inställning till högläsningens betydelse för barnen.

Efter genomförandet av denna studie har jag fått en tydligare bild över hur högläsningstunden ser ut i en förskoleklass. Innan studien påbörjades, utgick jag från de erfarenheter jag samlat på mig under mina fyra år på lärarutbildningen. Jag har träffat klasser där högläsningstunden inte prioriterades samt klasser där högläsningstunden stod med på schemat. Det finns en tydlig skillnad mellan de barn som får möta högläsningstunden som en återkommande aktivitet, och de barn som enbart får möta högläsningen någon gång i veckan. Barn som får möta högläsningen som en vardaglig aktivitet hade lättare för att förstå innehållet i en text, samt att de visade ett ökat läsintresse.

Nu i efterhand har jag fått en ny uppfattning av högläsningstunden, men som det tidigare framkommer i denna studien kan inga generella slutsatser dras då urvalet i denna studie är mycket begränsat. Dock visar resultatet på hur några lärare ser på och jobbar med högläsningstunden. Det är positivt att alla lärarna ser högläsningstunden som en dynamisk process och en viktig del i barnens språkutveckling. Hur pass mycket samspel det blir mellan lärare och barnen under högläsningstunden, beror till en stor del på valet av högläsningbok. Under studien fick jag möjlighet att observera högläsningstunder där högläsningboken varierade från klass till klass. Utifrån studiens resultat kan jag se att valet av högläsningbok påverkar samspelet mellan lärare och barnen. Väljer läraren exempelvis en äldre bok, förklarar hon fler svåra ord och ställer fler frågor.

Som ett förslag till vidare forskning skulle jag vilja undersöka barnens upplevelser av högläsningstunden. Vad tycker de att högläsningstunden ger dem? Fokus skulle då ligga på barnens upplevelser och erfarenheter av högläsningstunden. Dock skulle studiens urval baseras på barn i årskurs tre, då jag tror att det är lättare att föra ett samtal med dessa barn. En frågeställning skulle kunna vara: Hur upplever barnen högläsningstunden?

7. Referenslista

Albright, L.K., & Ariail, M. (2005). Tapping the potential of teacher read-alouds in middle schools. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 48(7), 582-591. DOI: 10.1598/JAAL.48.7.4

Aram, D., & Biron, S. (2004). Joint storybook reading and joint writing interventions among low SES preschoolers: Differential contributions to early literacy. *Early Childhood Research Quarterly*, 19(4), 588-610. DOI: 10.1016/j.ecresq.2004.10.003

Axelsson, M (2013). Flerspråkighet och lärande. I E. Hyltenstam & Lindberg (Red.), *Svenska som andraspråk – I forskning, undervisning och samhälle* s. 547-577. Lund: Studentlitteratur.

Beck, I.L., & Mckeown, M.G. (2001). Text Talk: Capturing the Benefits of Read-Aloud Experiences for Young Children. *Reading Teacher*, 55(1), 10-20.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder* (2. uppl.). Malmö: Liber AB

Bråten, I. (2008). Läsförståelse – komponenter, svårigheter och åtgärder. I Ivar Bråten, red. *Läsförståelse i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Claesdotter, A. (2003). *Vägar till språket: teori och praktik i förskolan*. Stockholm: Lärarförbundets förlag, Tidningen Förskolan.

Copenhaver, J. (2001) Running Out of Time: Rushed Read-Alouds in a Primary Classroom. *Language Arts*, 79, 148-158. Hämtad från <https://dianedalenberg.files.wordpress.com/2012/05/running-out-of-time-rushed-read-alouds.pdf>

Cummins, J. (2001). Andraspråksundervisning för skolframgång. I Mikael Olofsson, red. *Symposium 2000 – ett andraspråksperspektiv på lärande*. Stockholm: Sigma.

Damber, U. (2015). Read-alouds in preschool – A matter of discipline? *Journal of Early Childhood Literacy*, 15(2), 256-280. DOI:10.1177/1468798414522823

Davey-Zeece, P. (2007). The Style of Reading and Reading in Style. *Early Childhood Education Journal*, 35(1), 41-45. DOI:10.1007/s10643-007-0164-9

Dominković, K. (1984). *Läsutveckling*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Ekström, S., & Isaksson, B. (1997). *Glädje & läslust*. Falun: En bok för alla AB.

Elmfeldt, Johan & Erixon, Per-Olof (2007). Skrift i rörelse: om genrer och kommunikativ förmåga i skola och medielandskap. Stockholm: Brutus Östlings bokförlag Symposion.

Fielding, L., Roller, C. (1992). Making Difficult Books Accessible and Easy Books Acceptable. *The Reading Teacher*, 45(9), 678-685.

Fox, M. (2013). What next in the read-aloud battle?: Win or Lose?. *Reading teacher*, 67, 4-8. Doi: 10.1002/TRTR.1185

Gibbons, P. (2013). *Stärk språket stärk lärandet: Språk – och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkselever i klassrummet*. Stockholm: Hallgren & Fallgren.

Granberg, A. (1998). *Förskoleboken*. Stockholm: Bonnier Utbildning AB.

Graneheim, U. H. & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursingresearch: concepts, precedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today* 24(2), 105-112. DOI:http://dx.doi.org/10.1016/j.nedt.2003.10.001

Greene, Brabham, E. & Lynch-Brown, C. (2002). Effects of teachers' reading-aloud styles on vocabulary acquisition and comprehension of students in the early elementary grades. *Journal of educational psychology*, 94(3), 465-473. DOI: 10.1037//0022-0663.94.3.465

Gustafsson, B., Hemerén, G. & Petterson, B. (2011). God forskningsred. *Vetenskapsrådets rapportserie* 1:2011. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Hindman, A.H., Connor, C.M., Jewkes, A.M. & Morrison, F.J. (2008). Untangling the effects of shared book reading: Multiple factors and their associations with preschool literacy outcomes. *Early Childhood Research Quarterly*. 23, 3, p. 330- 350.

Jönsson, K (2007). *Litteraturarbetets möjligheter. En studie av barns läsning i årskurs F-3*.

Jönsson, K. (2009). Läsning och skrivning som sociala praktiker. I Karin Jönsson, red. *Bygga broar och öppna dörrar*. Stockholm: Liber.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2004). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3.uppl. Lund: Student- litteratur

Lane, H.B., Wright, T.L. (2007). Maximizing the effectiveness of reading aloud. *The reading teacher*, 60(7), 668-675. Doi:10.1598/RT.60.7.7

Lickteig, M.J., Russell, J.F. (1993). Elementary Teachers Read-Aloud Practices. *Reading Improvement*, 30(4), 202.

- Lindö, R. (2009). *Det tidiga språkbudet*. Lund: Studentlitteratur AB
- McCormick, S. (1983). Reading Aloud to Preschoolers Age 3-6: A Review of the Research. I *Reading Horizons*, 24(1), 68-73.
- Meyer, L.A., Wardrop, J.L. (1994). Effects of reading storybooks aloud to children. *The journal of educational research*, 88, 65-85. DOI:10.1080/00220671.1994.9944821
- Mitchell, K., Homza, A., & Ngo, S. (2012). Reading Aloud with Bilingual Learners: A Fieldwork Project and Its Impact on Mainstream Teacher Candidates. *Action in Teacher Education*, 34(3), 276-294. DOI:10.1080/01626620.2012.694020
- Preutz, H. (2012). Språket utvecklas näsa mot näsa. *Forskning & Framsteg*. Hämtad från <http://fof.se/tidning/2012/5-6/spraket-utvecklas-nasa-mot-nasa>
- Pramling, Ingrid, Asplund Carlsson, Maj & Klerfelt, Anna (1993). *Lära av sagan*. Lund: Studentlitteratur.
- Salameh, E. (2003). *Language impairment in swedish bilingual children: Epidemiological and linguistic studies*. Lund: department of Logopedics and Phoniatics, Lund Univ.
- Skolverket (2011a). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket (2011b). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.
- Stensson, B. (2006). *Mellan raderna. Strategier för en tolkande läsundervisning*. Göteborg: Daidalos
- Strandberg, L. (2006). *Vygotskij i praktiken Bland plugghästar och fuskklappar*. Stockholm: Nordstedts.
- Strömsö, H.I. (2008). Högläsning, snabb läsning och läsförståelse – omläsning och forskning om läsförståelse. I Ivar Bråten, red. *Läsförståelse i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur
- Svensson, A. (1998). *Barnet, språket och miljön. Från ord till mening*. Lund: Studentlitteratur.
- Sverige (2010). *Skollagen (2010:800): med Lagen om införande av skollagen (2010:801)*. Stockholm: Norstedts juridik.
- Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer* (4. uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.

Tuomela, V. (2002). Att få en syl i vädret – språkutvecklande arbetssätt i förskolan. I Eisabet. Reslegård, red. *Fickla, avloppsrör och stjärnprickig. Om små barns språkvärld*. Stockholm: En bok för alla.

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk- och samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Hämtad från <http://codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Viberg, Å. (1996). Svenska som andraspråk i skolan. I K. Hyltenstam (Red.), *Tvåspråkighet med förhinder? Invandrar- och minoritetsundervisning i Sverige*, (ss.110-147). Lund: Studentlitteratur.

Vygotskij, L. S. (1978). *Mind in Society. The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press.

Wozniak, C.L. (2011). Reading and talking about books: A critical foundation for intervention. *Voices from the middle*, 19(2), 17-21. Hämtad från <http://eric.ed.gov/?id=EJ951876>

8. Bilagor

Bilaga 1 – intervjufrågor till lärarna

1. Hur länge har du jobbat som lärare?
2. Vad har du för utbildning?
3. Vad innebär högläsningstunden för dig?
4. Hur planerar du högläsningstunden?
5. Hur ofta har ni högläsning med barnen?
6. Hur ofta sker högläsningstunden och hur länge pågår den?
7. När sker högläsningstunden?
8. Var sker högläsningstunden?

Bilaga 2 – Observations schema

Skola	<i>Läraren förklarar svåra ord</i>	<i>Läraren ställer frågor om texten och bilderna</i>	<i>Läraren pekar på/visar bilder</i>	<i>Läraren förklarar hela begrepp</i>
Tillfälle 1				
Tillfälle 2				

Bilaga 3 – Innehållsanalysen

Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Underkategori	Tema

Bilaga 4 – Brev till vårdnadshavare/föräldrar

Till förälder och vårdnadshavare!

Mitt namn är Walita Hourmz och jag är lärarstudent som läser min sista termin på grundlärarprogrammet F-3. I mitt examensarbete ska jag studera högläsningstunden i ert barns klassrum, jag planerar att videofilma högläsningstunden i klassrummet och jag är tacksam om ert barn deltar. Barnens deltagande är självklart frivilligt och inspelningen kommer att ske bakifrån så fokus hamnar på läraren och inte barnen.

Tack på förhand!

Med vänliga hälsningar, Walita Hourmz
Lärarstudent, JÖNKÖPING UNIVERSITY
Har ni frågor får ni gärna mejla mig!
Howa1117@ju.se

Var vänlig lämna nedanstående talong till ditt barns klasslärare senast 14 april.

Var vänlig kryssa i lämpligt alternativ.

Mitt barn får delta

Mitt barn får inte delta

Mitt barns namn (textat):

Föräldrar/vårdnadshavares namn (textat):

Underskrift:

Bilaga 5 – Innehållsanalys

Almskolan

Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Kategorier	Tema
U: Jag har jobbat i 38 år	Jobbat i 38 år	Verksam i 41 år	utbildning	Pedagogisk utbildning
K: Jag började jobba 1983, alltså 33 år	Jobbat i 33 år			
Jag har en förskolläraryt utbildning	Förskolläraryt utbildning	Utbildad förskolelärare	Utbildning	Pedagogisk utbildning
Jag är utbildad förskolelärare	Förskolläraryt utbildning			
Något man gör tillsammans, träna på att lyssna och koncentrera sig och det är kul.	En social aktivitet där man kan utveckla sin språkliga förmåga	Social aktivitet som spelar en betydande roll för barnens språkliga utveckling	Språkutveckling	Flerspråkighet
Viktig del i språkutvecklingen hos alla främst flerspråkiga barn, möta språket genom olika böcker. Nya ord och begrepp samt kunskaper om människor i olika situationer och miljöer. Eleven skapar sig inre bilder...bra samtalsdiskussion.	Spelar en betydande roll för språkutvecklingen. Man lär sig nya ord och begrepp. Vidare får man kunskaper om människor i olika situationer och miljöer.			
Vi har planerat högläsning varje dag, högst 30 minuter.	Högläsning 30 minuter varje dag	30 minuter planerad högläsning varje dag	Arbetsätt	Högläsningens betydelse
Läser bilderböcker i olika nivåer. Vi visar alltid alla bilder till eleverna på storbild, på så sätt kan de se bilderna hela tiden och hänga med i texten när vi läser	Bilderböcker med olika nivåer, vissa har mer text än andra. Eleverna får se bilderna på storbild och hänga med i texten	Stegrar i bokvalet	bokval	Högläsningens betydelse
Högläsningen sker vid fruktstunden. Vi har testat att läsa ute, dock fanns det mycket som störde elevernas koncentration.	Högläsningen sker i klassrummet i samband med fruktstunden. Försökt att läsa ute, dock stördes eleverna av ljuden runt omkring.	Högläsning varje dag i samband med fruktstund	Planering	Högläsningens struktur

Björkskolan

Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Kategorier	Tema
Gick min utbildning 1975, så jag är inne på mitt 40...46...41 år	Tog examen 1975, alltså jobbat i 41 år	Verksam i 41 år	Utbildning	Pedagogisk utbildning
Först är jag förskolelärare...har läst under årenslopp 20 poäng barnpedagogik, handledarutbildning och samverkan	Förskolelärare i grunden, men läs till olika kurser	Utbildad förskolelärare	Utbildning	Pedagogisk utbildning
Själv dyslektiker. Brunnit för att hitta alla sätt att hjälpa barn och upptäcka det tidigt...viktig för mig	Brinner för att hitta rätt sätt att hjälpa barnen på och utvecklas samt upptäcka det tidigt.	Brinner för att hjälpa barn utvecklas	Språkutveckling	Högläsningens betydelse
Guldstund, prata om de här orden, jobbar efter de här (läsfixarna)...inte viktigt att plöja igenom massa böcker, alla ska vara med på tåget veta vad boken handlar om. Använda orden, va tro ni boken handlar om... Och sammanfattar...	Guldstund, man får lära sig nya ord hela tiden. Viktigt att man inte bara går igenom massa böcker hela tiden. Alla barnen måste hänga med.	Viktigt att få med alla barnen, på så sätt utvecklas de ännu mer.	Arbetssätt	Högläsningens struktur
Börjar alltid med bilderbok på hösten. Stegrar till kapitelbok.	Börjar alltid med bilderböcker för att sedan stegra	Stegrar i bokvalet	bokval	Högläsningens betydelse
Visar inga bilder...barnen ska skapa egna bilder...och sedan prata om det	Skapa egna inre bilder.	Inre bilder	Arbetssätt	Högläsningens struktur
varje dag, 20-30 min. Fruktstund. Sitter alltid i klassrummet	Högläsning varje dag och minst 20-30 minuter, i samband med fruktstunden. Högläsningen sker alltid i klassrummet	Högläsning varje dag i samband med fruktstund	Planering	Högläsningens struktur

Cederskolan

Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Kategorier	Tema
Gick utbildning i Stockholm...jobbade där mina första år. Flyttade till Jönköping och har jobbat som lärare i 33 år	Jobbat sammanlagt i 33 år	Verksam i 33 år	Utbildning	Pedagogisk utbildning
Jag har förskolelärare utbildning.	Förskolläraryt utbildning	Utbildad förskolelärare	Utbildning	Pedagogisk utbildning
Trevligt att läsa högt. Barnen får utvecklat ordförråd...tänka ett steg till...oerhört värdefullt att läsa högt för flerspråkiga barn...barn lär sig uppskatta läsning...läsarglädje.	Trevlig stund där alla eleverna får möjlighet att utvecklas på flera olika sätt.	Genom högläsning utvecklas barnen på flera olika sätt	Språkutveckling	flerspråkighet
Högläsning varje dag förutom tisdag, får inte ihop det på tisdagar på grund av andra lektioner. Läser minst 15-20 minuter...beror på boken	Planerad högläsningstund 4 gånger i veckan, minst 15 minuter.	Planerad högläsning	Arbetsätt	Högläsningens betydelse
Läser ofta kapitelböcker...men inte när barnen precis börjat...bilder böcker då.	Bilderböcker i början och sedan kapitelböcker	Stegrar i bokvalet	bokval	Högläsningens struktur
Läser gruppvis...bokval baseras på gruppens nivå. Alla elever kommer till tals då	Väljer böcker utifrån barnens/gruppens nivå	Bokvalet baseras på barnen/gruppen	bokval	Högläsningens struktur
varje dag, 15-20 min. Fruktstund. Sitter alltid i grupprum.	Högläsningen i samband med fruktstund	Högläsning i samband med fruktstund	Planering	Högläsningens struktur